מאָנטעווידעער שטימע

אויסגאַבע פון דער באַוועגונג פון דאָס אַרבעטנדע ארץ ישראל אין אורוגוויי

זעקסטער יאָרגאַנג — מאָנטעווידעאָ, — נאָוועמבער 1944 — נומער 7 (34)

די באַלפור - דעקלאַראַציע אויפן שוועל פון פאַרווירקלעכונג

אין יאָר 1917 איז די יידישע וועלט אויפגעריכט געוואָרן מיט דער בשורה טובה, אז די גרעסטע וועלט אימפעריע, די ענגלישע רעגירונג, האָט אנערקענט די רעכטן פון יידישן פאָלק אויף ארץ ישראל אַלס יידישע נאַציאָנאַלע היים און דורכן מויל פון לאָרד באַלפור איז דאָס איבערגעגעבן געוואָרן צום ייד' פאָלק ניט נאָר די אנערקענונג אליין, נאָר צוזאמען מיט דעם, די פאַרשפּרעכונג אויך צו העלפן, עטאַבלירן אין ארץ ישראל די יידישע נאַציאָנאַלע היים מצד דער ענגלישער רעגירונג.

איצט, ווען עס איז שוין אריבער פון יענער צייט א קימה לן פון זיבן און צוואַנציק יאָר, קען מען שוין אָפּשאַצן אין דער גענויער מאָס, וואָס די דעקלאַראַציע האָט אונדז געגעבן און וואָס מיר האָפן נאָך פון איר צו האָבן.

* * *

עס איז איינגנטלעך א פלונתא אין די ציוניסטישע רייען, צי דער ענגלישער מאַנדאַט איבער ארץ ישראל איז געווען גינסטיק פאַר דער יידישער נאַציאָנאַלער זאך צי ניט. די מיינונגען זיינען פאַרשיידנאַרטיק: עס זיינען פאַראַן מענטשן, וואָס ווייזן אָן בלויז פּאָזיטיוועס, אז נאָר א דאַנק דעם מאַנדאַט האָבן מיר געקענט דערגרייכן דאָס, וואָס מיר האָבן היינט צו טאָג אין ארץ ישראל און טראָץ ער האָט געהאַט פעלערן, וואָס א סך מאָל האָט ער געשטערט די ארבעט פון גרעסערן פאַרנעם אַזוי ביי עליה, ווי ביי באָדן־דערוואַרב, קאָלאָניזאַציע און אנדערע, וואָלט אָבער אָן דעם מאַנדאַט געווען א סך ערגער און אונדזערע פּאָזיציעס אין ארץ ישראל וואָלטן געווען פיל שוואַכער און קלענער, ווי מיר האָבן זיי אין איצטיקן מאָמענט.

אנדערע ווידער האַלטן פונקט פאַרקערט אז דער מאַנדאַט האָט אונדז קיין שום טובה ניט געטאָן. אין קעגנטייל, געלייגט אונדז שטיינער אין וועג. עס האָט זיך אָנגעהייבן מיטן אָפּשניידן דעם עבר הירדן פון דעם ארץ ישראלדיקן מאַנדאַטן שטח און עס זיינען שפּעטער געקומען גזירות, ווייס־ביכער נאָך ווייס־ביכער, וואָס האָט אַלץ שווערער געמאַכט אונדזער וווּקס און וואָס האָט אַלץ קאָמפּליצירטער געמאַכט אונדזער אַנטוויקלונגס פּראָצעס.

אין דער אמתן זיינען די ביידע שיטות ריכטיק: דער ענגלישער מאַנדאַט איבער ארץ ישראל האָט אַנטהאַלטן סיי פּאָזיטיוועס און סיי נעגאַטיוועס און אפשר טאַקע דאָס לעצטע מער, ווי דאָס ערשטע.

* * *

די ענגלאַנד פון לאָרד באַלפור איז געווען גינסטיק פאַרן ציון־אידעאַל. דאָס יידישע פאָלק, וואָס האָט צוויי טויזנט יאָר אָפּגעריכט גלות און האָט באַגריפן די דאָזיקע סיטואַציע, ווי נאַטירלעך איז דורך דער באַלפור־דעקלאַראַציע דערהויבן געוואָרן צו א העכערן נאַציאָנאַלן שטאַנד. דאָס האָט געגעבן מוט דער ציוניסטישער באַוועגונג צו בויען און שאַפן און זיך צו אַנטוויקלען אין א גרויסער פאָלקסבאַוועגונג, ווייל דורך דער דעקלאַראַציע איז פאַרשווונדן דער גייסט פון אויטאָפּיזם, וואָס האָט נאָך געהערשט ביי א סך יידן, וואָס זיינען געשטאַנען מן הצד פון דער ציוניסטישער באַוועגונג.

די באַלפור־דעקלאַראַציע איז געווען די ערשטע פּאָליטישע אנערקענונג פאַר אונדזער קאַמף פאַר א יידישער מלוכה אין ארץ ישראל און דורך איר האָבן מיר באַקומען אומגעהייערע מעגלעכקייטן אויף צו בויען אונדזער לאַנד. דאָס יידישע פאָלק אַלס גאַנצעס האָט אָבער, ליידער, ניט געוווּסט אויסנוצן דעם גינסטיקן מאָמענט און ביי ענגלאַנד האָט זיך געשאַפן די מיינונג, אז יידן ווילן גאָרניט ארץ ישראל.

אין דער צייט, ווען יידן האָבן ניט אָפּגעשאַצט די פּאָזיטיווע זייט פון דער באַלפור דעקלאַראַציע, האָט אָבער די דעקלאַראַציע געדינט ווי א גורם אויפצוּוואַכן די אַראַבישע וועלט קעגן אונדזער אויפבוי־ווערק אין ארץ ישראל. עס האָבן זיך אָנגעהייבן פּראָטעסטן, וואָס האָבן זיך געענדיקט מיט פּאָגראָמען. דער יידישער ישוב איז צוליב דער יידישער אַפּאַטיע צום ציוניזם נאָך געווען שוואַך און אונדזערע אויגן זיינען אין אַזעלכע מאָמענטן געווען געווענדעט צו דער מאַנדאַטן־מאַכט.

אָבער מיטן אָנהייבן בושעווען פון די פינצטערע אַראַבישע כוחות, האָבן זיך אויך אָפּגעזוכט אין די ענגלישע רעגירונגס קרייזן מענטשן; וואָס האָבן זיך געשטעלט אויף זייער זייט. דאָס זיינען געווען, ווי געוויינלעך, די רעאַקציאָנערע עלעמענטן, וואָס פעלן ניט אין ערגעץ און דווקא דער קאָלאָניאַל אָפיס אין לאָנדאָן האָט געהאַט א באַזונדערע „הצלחה" צו האָבן אין זיין מיט א סך פון דעם מין און ווי א לאָגישער פועל יוצא האָט מען דער פּאַלעסטינע אַדמיניסטראַציע אויך געשפּייזט מיטן זעלבן מאכל" און אַזוי אַרום, איז איינערהאַלב דער ענגלאַנד פון לאָרד באַלפור אַנטשטאַנען. אן אבן־גנף, וואָס האָט פּאַקטיש מיט א סך געשטערט דעם יידישן וווּקס אין ארץ ישראל.

און דער כח פון שלעכטס האָט אין דעם פּרט אויך געהאַט מער מזל, ווי דער כח פון גוטס. די פּראָ אַראַבישע עלעמענטן האָבן אויסגעניצט זייער אינפלוענץ און די ענגלישע פּאָליטיק איז ביסלעכווייז געוואָרן גלייכגילטיק און מען קען אפשר זאָגן' קעגנעריש צו דעם צוזאָגן פון נעכטן און דער פועל יוצא דערפון איז געווען, איין באַשרענקונג נאָך דער אנדערער. די מינכענער פּאָליטיק פון דער אומגליקלעכער טשעמבערליין עפּאָכע האָט נאָך מער שווערקייטן אריינגעבראַכט, ווייל אויב פריער איז די דאָזיקע נעגאַטיווע שטעלונג צום ציוניזם ניט געווען קיין אָפיציעלע, נאָר ניכער באַשטאַנען פון טעכנישן אַפּאַראַט פון קאָלאָניאַל אָפיס און פון דער ארץ ישראל אַדמיניסטראַציע, איז אָבער די פּאָליטיק אין דעם טשעמבערליין־רעזשים געוואָרן סאַנקציאָנירט אַלס די אָפיציעלע פון דער ענגלישער רעגירונג.

די קולמינאַציע פון דער אַנטי יידישער און פּראָ אַראַבישער פּאָליטיק פון יענער צייט איז געווען דער לעצטער ווייס־בוך, וואָס שטעלט אָפּ כמעט גענצלעך די יידישע עליה און פאַרבאָט דעם באָדן־דערווערב אין די וויכטיקסטע פּונקטן פון יידישער קאָלאָניזאַציע.

אוודאי זיינען די יידישע געמיטער געווען אויפגעבראַזט קעגן ענגלאַנד פאַר דעמדאָזיקן סך־הכל; אוודאי האָבן מיר געפילט צער און צאָרן ביים אָפּטיילן דעם עבר הירדן פון די היסטאָרישע א"י גרענעצן, און זיכער האָבן מיר געפילט א טיפן אויפברויז, בעת די אַראַבער האָבן פּאַגראָמירט יידיש האָב און גוטס און געשאָכטן אויף רעכטס און לינקס פרידלעכע יידישע אַרבעטס־מענטשן, און ענגלאַנד האָט פון איין זייט געזאָגט, אז עס איז איר שווער צו דאָמינירן די סיטואַציע און פון דער צווייטער זייט, ניט דערלויבט יידן זיך צו באַוואָפענען טראָץ דעם, וואָס זי האָט געוווּסט, אז דאָס איז געווען צוליב פאַרטיידיקונגס צוועקן.

שווערע אויסזעצונגען און באַשולדיקונגען האָבן מיר קעגן ענגלאַנד און דאָך, בלייבט די באַלפור דעקלאַראַציע ווי א סימבאָל פון פריינטשאַפט צווישן ענגלאַנד מיטן יידישן פאָלק. דורך דער באַלפור־דעקלאַראַציע איז ענגלאַנד דאָך געווען די ערשטע פון די גרויסמאַכטן, וואָס האָט אונדז געגעבן דעם סטימול פאַר גרויסצוניקער נאַציאָנ. רענעסאַנס־באַוועגונג. דורך אגב, איז אויך די זעלבע ענגלאַנד געווען די, וואָס האָט מיט יאָרן צוריק אונדז פאָרגעשלאָגן אוגאַנדע, אַלס יידיש לאַנד. אמת, דאָס איז אָפּגעוואָרפן געוואָרן, אָבער דורך דעם איז קאָנסטאַטירט געוואָרן די אנערקענונג פון דער ענגלישער רעגירונג אַף דער נאַציאָנאַלער גאַנצקייט פון יידישן פאָלק און זיינע גערעכטע אַספּיראַציעס אַף א לאַנד.

און טאַקע די זעלבע ענגלאַנד מיט וועמען מיר האָבן זיך געדונגען און געראַנגלט וועגן דאָס שאַפן א יידישע אַרמיי, האָט ענדלעך אויך צו דעם צוגעשטימט. דערווייל אין קלענערן מאַסשטאַב. מיר זיינען אָבער זיכער, אז נאָר איינציקן וועט די יידישע אַרמיי באַקומען די פיזיאָגנאָמיע פון א וויכטיקן מאַכט־פאַקטאָר צווישן די אַליאירטע אַרמייען און דאָס וועט ווערן פון אונדזערע שטאַרקסטע פּאָליטישע יסודות אין שייכות מיט אונדזערע נאַציאָנאַלע פאָדערונגען אויף מאָרגן נאָכן קריג.

די באַלפור־דעקלאַראַציע איז טיף איינגעוואָרצלט אין דער ציוניסטישער דאָקטרינע, זי קלינגט שוין כמעט, ווי א מיסטישער פאַרשפּרעכן. טראָץ די אַלע גזירות וואָס זיינען פולשטענדיק אין סתירה צו דער באַלפור דעקלאַראַציע, בלייבט זי דאָך אונדזער זיכערסטער שטיצפּונקט ווייל ענגלאַנד אַליין ווייסט גאַנץ גוט, אז די אַלע גזירות, וואָס זיינען אין דער צווישנצייט אַרויסגעגעבן געוואָרן זיינען ניט מער, ווי צייטווייליקע, אומפּאָפּולערע און מוזן סוף כל סוף בטול ווערן. אין קעגנטייל, איז די באַלפור דעקלאַראַציע מאָנומענטאַל און אומשטערבלעך. ענגלאַנד האָט זיך דורך דער דעקלאַראַציע קאָמפּראָמעטירט ניט נאָר פאַר יידן נאָר פאַר דער גאַנצע וועלט און זי וועט דעם צוזאָג מקיים זיין.

צום זיבן און צוואַנציקסטן יאָרטאָג פון יענעם גרויסן טאָג אין אונדזער געשיכטע פון ווען עס איז אַרויסגעגעבן געוואָרן די באַלפור־דעקלאַראַציע, געפינען מיר זיך פּאַקטיש אויפן שוועל פון איר פאַרווירקלעכונג און דעם 2־טן נאָוועמבער פון קומענדיקן יאָר ווילן מיר, האָפנטלעך, פייערן דעם יום טוב אַלס בירגער פון אן אָפּיציעלן יידישן שטאַט אין ארץ ישראל.

יצחק בורשטיין

צום קרן - היסוד קאַמפּיין

דער איצטיקער קאַמפּיין פאַרן קרן היסוד וועט וואַרשיינלעך זיין דער ערשטער אין וועלכן אונדזער ישוב וועט זיך אויסצייכענען אַלס נאַציאָנאַל־באַוווּסטזיניקער, וואָס ווייסט אָפּצושאַצן דעם מאָמענט און ניט דעם געהעריקן פּאָזיטיוו־משותדיקן ענטפער.

ווי עס גיבן אונדז איבער אונדזערע חברים, וואָס גייען טאָג טעגלעך זאַמלען, אז די שטימונג פאַרן קאַמפּיין איז איצט אַן אויסערגעוויינלעך גוטע, מען טראָגט אַנטקעגן די באַשטייערונגען, וואָס זיינען היינט בדרך כלל צוויי און דריי פאַכיק גרעסער אַנטקעגן די באַשטייערונגען פון פאַראַיאָרן. עס איז נאָר א פראַגע פון וואָלונטירן זאַמלער, ווען אַזעלכע וואָלטן געווען גענוג, וואָלט מעגלעך געווען דאָס יאָר צו דערגרייכן א גאָר אַנזעעוודיקע סומע דורך וועלכער אונדזער ישוב וואָלט זיך איינגעשאַפט א בכבודיקן פּלאַץ אין די רייען פון די ישובים, וואָס זאָרגן פאַר יידישע נאַציאָנאַלע פּראָבלעמען.

אונדזערע צענטראַלע יידישע אינסטיטוציעס האָבן זיך אויך געשטעלט אויף דער געהעריקער הויך: די קהלה, צ. ב., האָט בעתן געזעגענען זיך מיט דר. טראַוב, איבערגעגעבן אים א טשעק פון זיבן הונדערט און פופציק פּעזעס, ווי א רעשט פון דער פאַראַיאָריקער באַשטייערונג (פאַראַיאָרן האָט זיך די קהלה באַשטייערט מיט טויזנט פּעזעס) און דאָס איז געווען זייער א שיינער מאָמענט אין אונדזער געזעלשאַפטלעכן לעבן, ווען אין א בחיפזונדיקער געזעגענונגס צערעמאָניע, וווּ עס זיינען אָנוועזנד געווען דער גענעראַלראַט און נאָך איינציקע איינגעלאַדענע געזעלשאַפטלעכע טוער, האָט דער פּרעזידענט פון דער קהלה הער קאַברין, אין א האַרציקער פאָלקסטימלעכער רעדע געזאָגט דעם גאַסט, אז די קהלה לייטונג, וואָס איז צוזאַמענגעשטעלט פון בלויז ציונים, האַלט פאַר א כבוד אויפצונעמען אין איר מיט דעם פאָרשטייער פון דער יידישער אַגענץ און ביי דער געלעגנהייט ניט ער איבער וועגן באַשלוס פון גענעראַלראַט צו באַערן דעם דר. טראַוב אַלס ערן מיטגליד פון דער קהלה און אַלס צייכן פון דעם האָט ער אים איבערגעגעבן א גאָלדענעם זשעטאָן, ווי אַן אָנדענק פון דער אנערקענונג, און דאַן דעם טשעק פון די זיבן הונדערט און פופציק פּעזעס, צוזאָגנדיק גלייכצייטיק, אז אויף דער קומענדיקער זיצונג פון גענעראַלראַט וועט באַשטימט ווערן א פּאַסיקע סומע פאַר דעם היאָריקן קאַמפּיין. עס איז איבעריק צו זאָגן, אז דער דאָזיקער אַקט וואָס איז געווען אַזוי לאַקאָניש און מיט אַזויפיל פשטות האָט אָבער געמאַכט אַזא טיפן איינדרוק אויף אַלע אָנוועזנדיקע.

אויך דער סוחרים פאַרבאַנד האָט פאַרדאָפּלט זיין באַשטייערונג, באַשטימענדיק צוויי טויזנט פּעזעס פאַר דעם קאַמפּיין, געבנדיק מיט דעם א ביישפּיל פון נאַציאָנאַלן באַוווּסטזיין און אחריות.

און אָן ספק וועט אויך די קאָאָפּעראַטיווע פון קוענטעניקעס זיך באַטייליקן אין דער אַקציע אויף אַזא אופן, ווי עס פּאַסט פאַר אן אינסטיטוציע פון ערשטראַנגיקער מדרגה.

די ציוניסטישע פּאַרטייען דאַרפן מאָביליזירן אַלע מעגלעכע כוחות אויף פאַרזעצן דעם דערפאָלגרייכן קרן היסוד קאַמפּיין וואָס דאַרף ברענגען גרויסע רעזולטאַטן.

די הפקר־לייט פון דער רעוויזיאָניסטישער פּאַרטיי אין אַרגענטינע האָבן אין דער לעצטער צייט מאָביליזירט אַלע זייערע דעראַטיסטישע כוחות צום קאַמף מיט דער יידישער אַגענץ און חלוציש־ציוניסטישער באַוועגונג.

מיט היסטעריע זיינען די „ריטער פון היילִיקן שקר" אַרויס אויף דער אַרגענטינער יידישער גאַס. באַוואָפנט מיט אומפאַראַנטוואָרטלעכע און ציניש בלבולים אויפן חשבון פון אונדזערע העכסטע נאַציאָנאַלע אינסטאַנצן.

די דאָזיקע פאַרלוימדונגס אַרבעט ווערט געפירט קעגן ציוניזם אין אַזאַ צייט, ווען די ציוניסטישע פירער געפינען זיך אינעם גרעסטן געראַנגל מיט אַלע יידנפיינטלעכע שונאי־ציונ־דיקע כוחות פאַר דער שנעלער רעטונג פון אונדזער שארית הפליטה און רעקאָנסטרוקציע פון ארץ־ישראל.

ווער האָט זיך געקענט פאָרשטעלן, אַז היינט ווען דער נאַציישער מערדער פּאַרטיליקט און מאַכט חרוב אונדזער לעבן, זאָלן זיך געפינען יידישע מענטשן מיט אַזעלכע קופּערנע שטערנס, פאַרקרימטע מוחות און פאַרסמטע הערצער... אַנשטאָט געפינען דעם וועג, וואָס פירט צוריק אין דער ציוניסטישער וועלטבאַוועגונג, האָבן די רעוויזיאָניסטישע צעשטערער אויף זיך גענומען די גאָר טרויעריקע שליחות: צו שיטן זאַמד אין די אויגן פון די מאַסן, צו פאַרטיפן און פאַרגרעסערן דעם תהום פון ברידערקריג, כדי פאַקטיש צו ווערן דער אויטענטישער מוסטער פון הפקרות און פּאָליטישער גענגסטעריי אויף דער יידישער גאַס.

פון די שפּאַלטן פון זייער אידייעגלאַזער „לא אידעא סיאָניסטאַ" ביז די פּובליקירטע עלילת־דם מאַניפעסטן האָט זיך די רעוויזיאָניסטישע זשורנאַליע צעהוליעט אויפן מוסטער פון דער נאַציפאַשיסטישער פרעסע. דאָס פּנים פּלאַצט פון בושה. דאָס האַרץ פּלאַצט פון ווייטיק לייענענדיק די מסירות און פאַרלוימדונגען אויפן חשבון פון דער לעגיטימער ציוניסטישער באַוועגונג אָבער נאָך גרעסער איז די חרפּה, נאָך שמערצלעכער דער פּיין ווען מיר זעען, ווי די רעוויזיאָניסטישע כנופיה מיט דער עטיק פון ציניינער ווערט דירעקט און אָפטמאָל אומדירעקט, אָפן און אָמאָל באַהאַלטן אונטערגעשטיצט פון מענטשן און פּאַרטייען, גרופּן און אינסטיטוציעס. וועלכע האָבן ניט קיין שום אידעאָלאָגיש שייכות צו די הפקר־פאַרשוינען.

יידישע צייטונגען, זשורנאַלן און געוויסע לייכטזיניקע שרייבער פאַרגעסן אָפטמאָל זייער דערציערישע־עטישע אויפגאַבע אויף דער יידישער גאַס, בפרט אין די היינטיקע הרת עולם־טעג. ווען העלפן ביוודעים דעם רעוויזיאָניסטישן עלעמענט צו זייער קאָנפוזיע און הפקרות טאָטן צווישן יידן, צו פאַרשפּרייטן שעדלעכע העצעס קעגן די העכסטע נאַציאָנאַלע אינסטאַנצן פון אונדזער פאָלק.

ווער עס האָט זיך אָנגעטאָן דעם כוח און איבערגעלייענט דעם טרויעריקן אַנטיסעמיטישן מאַניפעסט פון דער רעוויזיאָניסטישער פּאַרטיי אין אַרגענטינע, אין וועלכן מען באַשולדיקט די יידישע אַגענץ, אַז זי האָט אויף אַ קאַלטבלוטיק־מערדערישן אופן אויסגעליפערט 400 טויזנט אונגאַרישע יידן צום נאַציזם — האָט געמוזט אויפשוידערן ביז אין די טיפסטע טיפעניש פון דער יידישער נשמה.

אַזאַ בלוטבלבול האָט נאָר געקענט אויסטראַכטן אַ קליינקעפּלדיקער יידן־רשע. בלויז פען־באַנדיטן פון שרייבער־געבעלס־שניט האָבן געקענט פון שנאת ישראל געפילן — וואַרפן אַזאַ ניפּכיקן עלילת דם אויף דער הערואישער ציוניסטישער באַוועגונג, וואָס האָט געטאָן און טוט אַלץ, כדי אויסצולייזן דאָס יידישע פאָלק פון גלות בויענדיק פאַר אים אַ פרייע יידיש ארץ־ישראל.

האָבן די דירעקטאָרן אָדער אַדמיניסטראַטאָרס פון די צוויי אַרגענטינער יידישע טאָג־צייטונגען איבערגעלייענט דעמדאָזיקן שאַנד־דאָקומענט און מאַכע ניט אויפגעשוידערט? האָט אַ געלט־

אין קאַמף קעגן הפקרות

פון מרדכי קויפמאַן
(בוענאָס איירעס)
(ספּעציעל פאַר „מאָנטעווידעער שטימע")

סומע פאַר אַ באַצאָלטן מאַניפעסט, וואָס איז געטונקען אין שמוץ. מאַכע אַ גרעסערן ווערט פון אַלע עטיש־דערציערישע נאַציאָנאַלע גרונטפּרינציפּנדיקע אויפגאַבן פון יידישע צייטונגען?

די באַוועגונג פון אַרבעטנדיקן ארץ ישראל, דער ציוניסטישער סאָציאַליזם און די ציוניסטישע יוגנט אָרגאַניזירט אין „דרור" צוזאַמען מיט אַלע טרייע ציוניסטן פון אַנדערע אידעישע ריכטונגען מעגן און מוזן דערמאָנען, אַז ניין און ניינציק פּראָצענט פון די אַרגענטינער יידן זייען אומשיירודיקע קעגנער פון די רעוויזיאָניסטישע מעשים תעתועים און פאַרדאַמען ענערגיש און פעסט דעם שעדלעכן איבערפאַל אויף דער ציוניסטישער וועלט־באַוועגונג.

דער אומשטערבלעכער ח. נ. ביאַליק האָט אין זיינע לידער ניט נאָר אויסגעשריען זיין האַרצווייִ און פייערדיקן פּראָטעסט קעגן דעם אַנטיסעמיטישן כוליגאַניזם פון דרויסן, נאָר אויך באַקעמפט די הפקר מעשים פון שטערער וואָס געפינען זיך אין די רייען פון יידישן פאָלק גופא.

„ווער האָט עס אָנגעשיקט אויף אייער לייב די עקלדיקע קרענק. נביאות־זאָגער קרעציקע, מיט אומריינע נשמות.

מיט ווערטער פול מיט טומאה און מיט גיפט, וואָס רופן גאַנצע טעג, אין אַ פאַרבלענדעניש. אין אַ שנאה ברען צו גדולות־ וואָס האָבן שוין מיט זייער מויל דערגרייכט דאָס גרעסטע, און מאָנען עס פון אַנדערע און יובלען אין פּוסטער פרייד, און שטרעקן אויס די האַנט נאָך לוין.

אָזוי, ווי ס וואָלט די האַנט די גדולות שוין געמאַכט צו וואָרד"

„און ווער האָט אָנגערייצט אויף אייך די גאַנצע משטערדע פון ציין און פּעדער קרייצער, פון גאַט באַשטראָפטע, צעפּרעסטע פון האַס און שוואַרצער קנאה,

ויי זאָלן אייך צעקריגן איינעם מיטן צווייטן. און שפּייזן אייך מיט אייער אייגן פלייש און בלוט. זיי זאָלן יעדע הייליקייט ביי אייך פאַרשוועכן, מיטן אָטעם פון טמאידיקן מויל.

מיטן ריר פון טמאידיקע פינגער".

מיט אַזעלכע ווערטער גיסט אויס זיין צאָרן דער גרויסער משורר אויף די „ציין און פּעדער־קריצער", וואָס ווילן: „שפּייזן איינער דעם צווייטן מיט אייגן בלוט און פלייש" לעבן מיר דען טאַקע אין אַזאַ צייט אין וועלכער די רעוויזיאָניסטישע באַוועגונג אין אַרגענטינע זאָל קענען אין מעגן בושעווען פראַנק און פריי אויף דער יידישער גאַס? מיר רופן אַלעמען, בפרט די ציוניסטישע באַוועגונג פון די אַמעריקעס, אָן אונטערשייד פון אידעישער און פּאַרטעישער אָנגעהעריקייט. צו שטיין אויף דער וואַך קעגן איצטיקן און קומענדיקן נאַצאַ־הפקרות.

דער רעוויזיאָניזם האָט זיך — נאָך מיט אַ סך יאָרן צוריק — פולשטענדיק אידענטיפיצירט מיטן פאַשיזם.

אויבנויף קומט אויס, אַז אַזאַ דעפיניציע שטימט ניט מיטן אמת: יידן און פאַשיזם?

יידן, דאָס סאַמע פאַרשקלאַפטסטע און אונטעריאָכסטע פאָלק, און פאַשיזם, דער סימבאָל פון באַרבאַריזם. וואָס האָט עוקר מן השורש געווען גרויסע טיילן פון אונדזער פאָלק. ווי לאָזט זיך עס צוזאַמענבינדן?

ניט פאַרשטענדלעך וועט די דאָזיקע דעפיניציע זיין בלויז פאַר די יעניקע, וואָס קוקן אויפן יידישן פאָלק דורך די ברילן פון איבערקלאַסן־פאַרטיילונג. פון אַפּאָליטישקייט אָבער מיר. וואָס זעען אויך אין אונדזער אומה סיי די קלאַסןדיפערענצירונג, סיי די פּאָליטיש, סאָציאַלע און געזעלשאַפטלעכע פאַרשיידנאַרטיקייט, וועלן לחלוטין ניט איבעראַשט פון דעם טרויעריקן אמת.

אָט האָט איר אַ פּאָר ביישפּילן:

1) די אומדערהערטע אַטאַקעס פון די רעוויזיאָניסטן קעגן דער הסתדרות העובדים זיינען געמאַכט געוואָרן אויס שנאה צום סאָציאַליזם.

2) די אָפטע שטרייקברעכערייען און פיזישע אָנפאַלן פון דער ביתר־יוגנט אויף הסתדרותישע לאָקאַלן און די אָפענע אַרויסטריט; אין דער נאַצאַ־פרעסע מיט פאַשיסטיש־שאָוויניסטישע לאָזונגען. מיט שעדלעכע פּאַמפלעטן קעגן ציוניסטישן סאָציאַליזם און חלוצישן אופבוי פון ארץ ישראל איז געוואָרן אַ טאָג טעגלעכע דערשיינונג.

3) אין די סאַמע בלוטיקסטע טעג פונעם אַרבעטער אופשטאַנד אין עסטרייך. ווען אַרבעטער בלוט האָט זיך געגאָסן אויף די גאַסן פון ווין, גראַץ, זאַלצבורג און אַנדערע פּונקטן, האָט די רעוויזיאָניסטישע לייטונג פון געוועזענע יידישע פראָנט־קעמפער זיך געווענדעט צו דאָלפוסן אין נאָמען פון 17 טויזנט געוועזענע סאָלדאַטן מיט אַ ציניש פאָרשלאָג: זיי אַריינציען אין די רייען פון זיין פאַשיסטישער אַרמיי, 'כדי העלפן דערשטיקן די אַרבעטער רעוואָלוציע. כדי זיך אַקטיוו צו באַטייליקן אין דער שחיטה אויף די העלדישע קעמפער פון עסטרייך אין יאָר 1934 — אַ יאָר נאָכדעם. ווי היטלער האָט איבערגענומען זיין פינצטערע ממשלה אין דייטשלאַנד

4) ווען אין בלוטיקן נאַצי־גיהנום האָט דער מאַסנמאָרד איבער יידן אָנגענומען קאַטאַסטראָפאַלע פראָפּאָרצן, האָט זיך געפונען אַ „יידישע" אָרגאַניזאַציע. וועלכע האָט זיך געבעטן באַ היטלערן, מען זאָל זי אַריינעמען אין דער נאַצישער פּאַרטיי מיר ווייסן, אַז צווישן די נייטמאַן־פּאַרשוינען האָבן זיך געפונען אַחיפשע צאָל ברוינ־העמדלדיקע רעוויזיאָניסטן

5) ווייסט דען ניט די יידישע עפנטלעכקייט, אַז בעת דעם שפּאַנישן בירגערקריג. ווען די שפּאַנישע רעפּובליקאַנער זיינען אָפּגעגאַנגען אין בלוט. קעמפנדיק העלדיש קעגן די פאַשיסטישע רעבעלן־גענעראַלן האָט די רעוויזיאָניסטישע זשורנאַליע פאַרעפנטלעכט אַרטיקלען אין דער פאַשיסטישער פּאַרטיי פרעסע און דורך זיי געבענטשט די הענט און די וואָפן פון די שפּאַנישע פראַנקאָ־באַנדיטן די לייטונג פון אַ רעוויזיאָניסטישער פּאַרטיי אין איראָפּע האָט אַפילו געפונען פאַר נייטיק צוצושיקן פראַנקאָן אַ באַגריסונגס טעלעגראַמע צו זיינע נצחונות איבערן „שפּאַנישן באָלשעוויזם".

6) די רעוויזיאָניסטן האָבן שטענדיק געהאַט אַ גרויסע פאַרערונג פאַרן רעזשים פון מוסאָליני און ניט איינמאָל געפאָדערט מען זאָל דעם „דוטשע" איבערגעבן דעם מאַנדאַט איבער ארץ ישראל. אויך פאַרן היטלעריסטישן דריטן רייך האָבן די ברוינישע הפקר־יונגען געהאַט נענוג התפעלות... זייער צענטראַל אָרגאַן אין ארץ ישראל האָט אַמאָל געהייסן „חזית העם" — אַ טרייע איבערזעצונג פון היטלערס צייטונג „פעלקישער בעאָבאַכטער"!

7) ש. אוסישקין (מ. מ. אוסישקינס זון) וועלכער איז געווען אַ נאָנטער מענטש און אַ פריינט פון די רעוויזיאָניסטן אין ארץ ישראל איז געווען געצוווּנגען — „צוליב היטלעריסטישע מעטאָדן פון דער רעוויזיאָניסטישער פּאַרטיי" — אַרויסצוטרעטן מיט אַן עפנטלעכן בריוו פון פאָלגנדיקן אינהאַלט:

„אַלס פריינט און אונטערשטיצער פון דער רעוויזיאָניסטישער פּאַרטיי האַלט איך זיך פאַרפליכטעט אין דער איצטיקער שעה אויפצוהייבן מיין שטים קעגן די פירער פון דער פּאַרטיי און רופן זייער אויפמערקזאַמקייט אויף דער גרויסער שטרויכלונג וואָס זיי זיינען זיך אַליין גורם דורך זייער שעדלעכער פּראָפּאַגאַנדע".

„די פּראָפּאַגאַנדע ווערט געמאַכט לויטן מוסטער פון די קאָמוניסטן און היטלעריסטן' דאָס באַנוצן זיך מיטן געווער פון העצן קעגן יעדן איינעם, וואָס איז ניט קיין רעוויזיאָניסט, קעגן דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, דעם ועד־הלאומי, די ציוניסטישע פאָנדן, די אַנשטאַלטן פון דער הסתדרות העובדים. אין דער העצע פאַרגעסן די קריטיקער דעם גרויסן אונטערשייד וואָס איז פאַראַן צווישן דער שאַרפסטער קריטיק און געזונטער אַגרעסיוויטעט און צווישן ווולגאַרער דעמאַגאָגיע, אַלץ ווערט געטאָן כדי אויפצורייצן די אינסטינקטן פון דער מאַסע און כדי צו מאַכן אַלע אינסטיטוציעס פאַרהאַסט ביים מענטש פון דער גאַס. יעדער איינער פון וועלכע די קריטיקער זיינען ניט צופרידן, ווערט באַלד פאַרשריען פאַר אַ פאַררעטער, אַ סנבלט, מען באַשולדיקט זיי אַלע אין פאַראַט, אין נידערטרעכטיקייטן און אַפילו אין קרימינאַל־פאַרברעכנס".

„קעגן די היטלעריסטישע קאַמפּסמעטאָדן אין דער רעוויזיאָניסטישער פּאַרטיי מוז מען קעמפן מיט אַלע כוחות".

אַן איינציגער מענטש, אַלזאָ, האָט פעסטגעשטעלט, אַז די בריונים־פּאַרטיי באַנוצט זיך מיט פאַשיסטישע מעטאָדן אינעם קאַמף קעגן ציוניזם און אַנדערש דענקענדיקע יידן.

די עטלעכע דאָ געבראַכטע פאַקטן און ציטאַטן באַשטעטיקן אויף אַן אומדיסקוטירבאַרן אופן אַז דער רעוויזיאָניזם איז פולשטענדיק אידעיש צוזאַמענגעבונדן מיטן פאַרברעכערישן פאַשיזם. כ'וואָלט נאָך געקענט אויסרעכענען טויזנטער פאַשיסטישע מעשים תעתועים פון דער דאָזיקער באַוועגונג, ווי: מאָרד העצע קעגן אַרלאָזאָראָוון, שטרייקברעכערייען, פּויסטמעטאָדן אין ארץ ישראל, נאַציאָנאַלער דיסציפּלין ברוך, רעמאָליזירונג פון ציוניסטישע לאָקאַלן, אָפּנאַרערישע אוויאַציע אַקציעס, פּעטיציע שווינדל, סטאַווסקים און בודקאָס אָפּערעס מיט אומלעגאַלער עליה, דערשיסן אין פּאַריז אַ ציוניסטישן זשורנאַליסט צוליב פּאַרטיי שנאה, וואַרפן אַ פּושקע זאַמד אויף בן־גוריונס קאָפּ אין וואַרשע, צעשטעכן דעם קרן היסוד שליח קאַזשאַלקאַ, צעשלאָגן ביזן בלוט דעם ח' מ. ניישטאַט, מיטאַרבעטן מיט דער פּוילישער אַנטיסעמיטישער פּאָגראָם־רעגירונג פון דער לעצטער צייט, און היינט — בלוט־בלבולים אויף דער ציוניסטישער וועלט באַוועגונג, קרן תל חי בלאָף, מסר'ן די פאַרשטייער פון דער יידישער אַגענץ וואָס געפינען זיך אין טערקיי און פירן אָן מיט דער אומלעגאַלער עליה., דער נאַצאַ־קאָנגרעס אין מאָנטעווידעאָ, וואָס האָט געהאַט דעם איינציקן ציל: רעדאַטיזם אויף דער יידישער גאַס, און נאָך אַנדערע פאַקטן בעטן זיך, מען זאָל זיי ברענגען פאַר דער עפנטלעכקייט, אָבער עס איז אַ שאַנדע זיך צו באַשעפטיקן מיט אַזאַ הפקר־באַנדע, וואָס הפקרות און מסירה, דיסציפּלין־ברוך און נאַציאָנאַלער פאַראַט, אוואַנטוריזם און פאַשיסטישע מעטאָדן זיינען אירע טאָג־טעגלעכע מעשים.

די אָרגאַניזירטע ציוניסטישע באַוועגונג אויפן אַמעריקאַנער קאָנטינענט מוז אָנהייבן אַ גערעכטן קאַמף, כדי אויסצוראָטן פון דער יידישער גאַס דעם רעוויזיאָניסטישן הפקרות.

עס איז אַ חוב פון יעדן ייד אָן אונטערשייד צו וואָס פאַר אַ נאַציאָנאַלער פּאַרטיי ער געהערט, צו שטיצן דער הסתדרות! — ווערט אַ מיטגליד אין דער געזעלשאַפט „פריינט פון דער הסתדרות"! — (ריאָ בראַנקאָ 1119).

זיך קאנסטיטואירט דער קאמיטעט פאר „פריינט פון הסתדרות" בראש מיטן ח' י. עפרויקין

זונטיק דעם 22-טן אקטאבער אינדערפרי איז אין לאקאל פון סוחרים פארבאנד צושטאנדגעקומען א ברייטערע פארזאמלונג, מיטן צוועק אויסצוווילן א קאמיטעט פאר פריינט פון דער הסתדרות.

די פארזאמלונג איז געפירט געווארן פון ח' י. עפרויקין, וועלכער האט אין קורצע שטריכן איבערגעגעבן פאר די פארזאמלטע די מאטיוון פון דעם צוזאמענקונפט און וועגן די שוין ביז איצט פארגעקומענע איניציאטיוו - פארזאמלונגען, וו עס איז אויף אן אויספירלעכן אופן ארומגערעדט געווארן וועגן דער נויטווענדיקייט, צו מאביליזירן דאהי א באוועגונג פון אומפארטעישע נאציאנאלע ציוניסטיש-דענקענדיקע יידן פאר דעם ארבעטנדיקן ארץ ישראל.

נאך דער איינלייטונג שלאגט ח' עפרויקין פאר אז מען זאל צוטרעטן קאנסטיטוירן דעם קאמיטעט.

וועגן די דעטאלן פון קאנסטיטוירונג זאגן זיך ארויס מיט אייניקע אנמערקונגען די חברים לאטענבערג, שאפירא, סאמוניסקי, דר. לובין, ש. פלאם א. א. און לסוף ווערט איינשטימיק קאנסטיטוירט דער קאמיטעט אויף פאלגנדיקן אופן:

פארזיצער: י. עפרויקין; 1-טער וויצע: סאמוניסקי; 2טער וויצע: דר לובין; ג. סעק. ש. פלאם; פרא סעק.: י. לאטענבערג, פ. אסין; קאסיר: י. צוקער, פרא: כ. רייכער און ה. באלטער, פראפאגאנדע קאמיסיע: ב. קראשינסקי, י. בורשטין און איאלטי. וואקאלן: ד. רעזניק, מ. וויראך, י. פראנער, ד. שאפירא, ש. קוזניצקי פרוי לאטענבערג, פרוי צוקער, דר. הינדעס.

מחמת עס זיינען ניט אנוועזנד געווען אלע, וואס מען האט איינגעלאדן וועלן אויף די נעכסטע זיצונגען צוקאאפטירט ווערן נאך פערזאנען אין קאמיטעט.

ח' דר' יורים, וועלכער איז אנוועזנד געווען די פארזאמלונג אלס גאסט, ווערט געבעטן פון פארזיצער ח' עפרויקין, ער זאל עפעס זאגן, אין שייכות מיט אונדזער צוקונפטיקער ארבעט לטובת דער הסתדרות.

ח' יורים הייבט אן מיט א זאץ פון נאמבערגן וואס צוריקומענדיק פון א רייזע אין ארץ ישראל האט ער געזאגט: ציוניסטן זיינען ניט פעיק ארויסציברענגען אין זייער פראפאגאנדע דעם אמת, וואס זיי פארמאגן אין ארץ ישראל. מיר האבן גוטע ארץ ישראל שליחים איבער דער וועלט — זאגט ח' יורים — אבער קיינער פון זיי איז באין אופן ניט בכוח ארויסצוברענגען דאס, וואס די הסתדרות שטעלט מיט זיך פאר. ער גיט דאן א קורצן איבערבליק וועגן א טייל פון דער הסתדרות טעטיקייט און דערמאנט אייניקע ארבעטס צווייגן, ווי: סולל בונה, בנק הפועלים, קופת חולים, המשביר, יכין, תנובה, ניר, שיכון, הפועל, אוהל און דבר.

ניט נאר פאר יידן אין די גלות לענדער איז שווער צו וויסן געגוי דעם פארנעם פון דער הסתדרות — זאגט ח' יורים — נאר אפילו אין ארץ ישראל גופא איז ניט יעדער וויסט פון איר אמתער גרויסקייט.

מיר דארפן אנהייבן די ריכטיקע פראפאגאנדע פון יעדער הסתדרות צווייג באזונדער און דאן וועט מען זען אז אין קלענערן מאסשטאב, קען די קאלעקטיוויסטישע יסודות פון דער הסתדרות זיך פארגלייכן און אפשר איבערשטייגן די פון סאוויעטרוסלאנד. אונדזער פראפאגאנדע דארף קיין זאך ניט מגזם זיין, נאר דערציילן דער עפנטלעכקייט דאס, וואס די הסתדרות איז און דאס וועט זיין גענוג. ווייל די הסתדרות האט אזויפיל געשאפן.

ח' יורים באמערקט וועגן דעם נאציאנאל-פאליטישן אינהאלט, וואס ווערט ארייגעלייגט אין דער הסתדרות טעטיקייט און ער דערציילט צווישן אנדערעם אלס ביישפיל, אז די הסתדרות האט געהאט געשאפן דערפער אין גליל, אין אזעלכע פונקטן וואס האט געהערט צו פראנקרייך און דער פאקט האט געדינט פאר א פרעטעקסט פאר דער יידישער אגענץ און די פראנצויזישע רעגירונג האט זיך מיט דעם גערעכנט און האט פארציכנט אויף דעם טייל טעריטאריע.

אונדזער יוגנט אין ארץ ישראל, זאגט דער רעדנער, ווערט דערצויגן פאר הגשמה עצמית, און דאס איז דער גרונטפרינציפ פון דער הסתדרות, וועלכע פארדינט, אז יידן איבער דער גאנצער וועלט זאלן איר שטיצן מאטעריעל און מאראליש.

דער פארזיצער חבר י. עפרויקין זאגט: איך וויים גאנץ גוט וועגן דעם ריזיקן פארנעם פון דער הסתדרות, עס איז אבער ניט זיכער, צי מיר וועלן דאס אין אונדזער פראפאגאנדע קענען ארויסברענגען אין אזא מאסשטאב. עס איז אבער בעסער א מינימום, איידער גארניט. מיר קענען ניט דערגרייכן — זאגט ח' עפרויקין אין זיין שלוסווארט — אז אלע יידן זאלן ווערן דאס, וואס די הסתדרות פאדערט און נאכקומען בפועל ממש די אידייען, וואס זי פארווירקלעכט. עס איז אבער אונדזער פליכט צו העלפן יענע, וואס טוען דאס יא און וואס דורך זייער ווערק, שאפן זיי כבוד פארן יידישן פאלק און דער דאזיקער מינימום אונדזערער וועט שוין במילא זיין א מאקסימום.

און דערמיט שליסט חבר עפרויקין די אינטערעסאנטע קאנסטיטוירנדיקע פארזאמלונג.

אין אונדזער באוועגונג

צושטאנדגעקומען ערשטע איניציאטיוו - פארזאמלונג פאר פריינט פון דער הסתדרות

עס איז שוין פון א גאנץ לאנגע צייט רייף דער געדאנק ביי א גרעסערער צאל געזעלשאפטלעכע טוער, צו שאפן דאהי, א ברייטערע פאלקס באוועגונג, אלס פריינט פון דער הסתדרות העובדים אין ארץ ישראל. די הסתדרות ווערט אנערקענט פון יעדן נאציאנאל-דענקענדיקן ייד (און אפילו פון אזעלכע, וואס זיינען נאך ביז איצט צו דעם באוווסטזיין ניט געקומען) אלס דער הויפט-פאקטאר אין דעם זיך-בויענדיקן ארץ ישראל און עס איז מער ווי לאגיש, אז די דאזיקע סימפאטיעס דארפן קאארדינירט ווערן, בכדי זיי צו פארוואנדלן אויף א פאזיטיוון אופן פאר דער מאטעריעלער און מאראלישער שטיצע, פאר דעם אזוי וויכטיקן ארגאניזם פון דער ציוניסטישער פארווירקלעכונג, ווי עס שטעלט מיט זיך פאר די הסתדרות מיט איר הונדערט און דרייסיק טויזנט קעפיקער מיטגלידערשאפט, וואס צוזאמען מיט זייערע פאמיליעס, זיינען זיי מער ווי א העלפט פון גאנצן ארץ ישראל ישוב.

ווי געזאגט, איז דאס שאפן דאהי אזא קערפערשאפט, ענלעך צו די שוין עקזיסטירנדיקע אין נ. אמעריקע און אין ב. איירעס, אקטועל שוין א העכער יאר צייט און ערשט איצט האט די איניציאטיווע דערגרייכט דעם ערשטן עטאפ פון פארווירקלעכונג.

אויף דער איינלאדונג פון די חברים י. עפרויקין, מ. וויראך, י. לאטענבערג און צבי שאפירא, זיינען זיך אין הויז פון ח' י. לאטענבערג, צוזאמענגעקומען בא א צוואנציק באקאנטע געזעלשאפטלעכע טוער בראש מיט י. עפרויקין און ביי דער אנוועזנהייט פון דר. יורים, וועלכע האבן אויף א געמיטלעכן אופן, בא א סערווירטן רחבותדיקן טיש פון כל טוב, וואס עס האט צוגעגרייט די באלעבאסטע, די באקאנטע וויצ"א-טוערן פרוי מינא לאטענבערג, זיך דורכגעשמועסט וועגן די אופנים ווי אזוי צו פארווירקלעכן דעם דאזיקן געדאנק.

עס האט דערעפנט דעם אוונט דער ח' לאטענבערג, וועלכער רעדט ברייטער וועגן די צילן פון דער פראיעקטירטער באוועגונג פון „פריינט פון דער הסתדרות". ער גיט גלייכצייטיק אן אינטערעסאנטע שילדערונג פון א"י, נאך איידער די הסתדרות איז געשאפן געווארן. דאן איז ער געווען אין ארץ ישראל און וויסט אלץ פון אייגענער דערפארונג. די הסתדרות, זאגט ער, איז עפעס אנדערש פון אלע אנדערע פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס פון אלע אנדערע לענדער, ווייל די הסתדרות שטעלט העכער די נאציאנאלע אינטערעסן פון דעם ארבעטער. אין דער צייט ווייזט ער אן, ווען זיי האבן אמאל זייענדיק אין א"י דורכגעמאכט א גרויסן קריזיס אז זיי האבן אזש געהונגערט, און דאך זיינען זיי ארויס אין א מאניפעסטאציע, וועמענס מאטא עס איז געווען: „עפענען די טויערן פאר נייע יידישע עולים"!

נאך דער דערעפענונג פון ח' לאטענבערג איז אויסגעוויילט געווארן אלס פארזיצער דער ח' י. עפרויקין.

ח' עפרויקין, נאכן איבערנעמען דעם פארזיץ, מאכט אייניקע אנמערקונגען צום סדר היום און גיט דאס ווארט דעם ח' שאפירא, וועלכער זאגט צווישן אנדערעס, אז די היינטיקע פארזאמלונג איז א פראדוקט פון א לענגערן שטודיום, צו ארגאניזירן דאהי א באוועגונג פאר דער הסתדרות.

ח' שאפירא ווייזט אן, אז די עקזיסטירנדיקע באוועגונג פון ארב. א"י, זייענדיק אקטיוו אויף פארשיידענע געביטן פון לאקאל געזעלשאפטלעכן כאראקטער, האט ניט באוויזן צו טאן וויכטיקעס פאר דער הסתדרות גופא פאר וועלכן צוועק עס איז איר איינגנטלעכע עקזיסטענץ. ער דערמאנט וועגן עטלעכע דורכגעפירטע קאמפיינען פארן פ. א. פ. אבער צוליב די נאכאנאנדיקע נאציאנאלע אקציעס איז ניט מעגלעך רעגולער אנצוגיין יאר ביי יאר מיט די פ. א.-פראקציעס און דערפאר איז נייטיק, אוועקצושטעלן א פערמאנענטע באוועגונג פאר דעם אזוי וויכטיקן צוועק. ער דריקט אויס זיין צופרידנהייט, וואס ענדלעך ווערט דאס א פאקט און ער איז זיכער, אז די באוועגונג וועט זיך אנטוויקלען מיט דער פאלג.

ח' פראנער זאגט, אז די באוועגונג פון „פריינט פון דער הסתדרות" וועט האבן איין און איינציקן ציל, צו שטיצן מאטעריעל און מאראליש דער הסתדרות און יעדער איינער אן אויסנאם, וואס סימפאטיזירט נאר מיט דער ארגאניזאציע, וועט זיך קענען אנשליסן אין דער באוועגונג. ארגאניזאציאנעל וועט דאס קיינעם מיט גארניט פארפליכטן.

ער דערציילט וועגן דער זעלבער באוועגונג אין אמעריקע און אין ארגענטינע און עס איז ווינטשנסווערט, אז אויך אין מאנטעווידעא זאלן זיך געפינען עטלעכע הונדערט יידן וואס שטיצן דער הסתדרות.

עס באקומט נאכדעם דאס ווארט דער אנוועזנדיקער גאסט אויף דעם אוונט, דר. יורים.

ח' יורים האלט א ברייטערע עקספאזע איבער דער אנטשטייונג פון דער ציוניסטישער באוועגונג אין ארגענטינע בכלל און וועגן דער באוועגונג פון ארב. א"י בפרט. דער געדאנק וועגן די פ. א. פ. אקציעס איז אין די לענדער זייער פאפולער. שוין עטלעכע מאל, ווי ספעציעלע שליחים זיינען געקומען פון ארץ ישראל דורכפירן אזעלכע אקציעס צווישן וועלכע ער איז אויך געווען איינער, וואס האט שוין עטלעכע קאמפיינען דורכגעפירט פאר דער הסתדרות. נאר אזוי, ווי אונדזערע חברים זיינען שטענדיק אקטיוו ביי אלע ציוניסטישע קאמפיינען, איז פשוט נישט געבליבן קיין צייט און מעגלעכקייט, צו פירן יעדן יאר דעם פ. א. פ. קאמפיין און דאס איז געווען דער פראיעקט פון ח' י. גלאזמאן, צו שאפן א פערמאנענטע קערפערשאפט פון פריינט פאר דער הסתדרות.

ער דערציילט וועגן דער גוטער אנטוויקלונג פון דער באוועגונג אין ארגענטינע און שרייבט ספעציעל אונטער דעם דערפאלג פון פרויען קאמיטעט.

לסוף זאגט ער, אז עס איז זעלבסטפארשטענדלעך, אז אין דער צייט פון אנגייענדיקן ק"ה קאמפיין, וועט מען ניט קענען אנהייבן קיינע געלט-אקציעס פאר דעם צוועק. מען דארף אבער יא דאס צוגרייטן ארגאניזאציאנעל און מאכן די געהעריקע פראפאגאנדע, אז נאכן ק"ה וועט מען קענען פראקלאמירן די אקציע פאר „פריינט פון דער הסתדרות".

י. עפרויקין דערציילט וועגן אופן פון ארבעט פאר דער הסתדרות אין פראנקרייך און קומט צו דער מסקנה, אז מען דארף זיך ניט באגנוגענען נאר מיטן געלט-קאמפיין, נאר מיט אן אינטענסיווע אויפקלערונגס פראפאגאנדע אין א ברייטן פארנעם. אין דער דאזיקער באוועגונג, זאגט ער, וועט זיך קענען אנשליסן יעדער, וואס וויל נאר שטיצן דער הסתדרות, ניט וויכטיק, וועלכן פאליטישן אני-מאמין עמיצער האט. ח' עפרויקין האלט אויך, אז ציוניסטן בכלל וועלן זיכער זיין פון די ערשטע זיך אנצושליסן, ווייל וועלכער ציוניסט איז דאס ניט קיין פריינט פון דער הסתדרות? ער מיינט אויך, אז כל-זמן עס גייט אן דער קרן היסוד קאמפיין זאל מען נאר אנגיין מיט דער פראפאגאנדע און שפעטער, צוטרעטן צו דער פראקלאמירונג.

ח' קוזניצקי רעכנט אויס א גאנצע ריי געזעלשאפטלעכע ארבעטן, בא וועלכע עס זיינען טעטיק די חברים, וואס פירן אן מיט דער באוועגונג פארן ארב. א"י און עס זיינען נייטיק נייע מענטשן, בכדי צו קענען טאן פאזיטיוועס פאר דער הסתדרות. עס איז איצט דא אן אמביענט פאר דעם.

ח' קוזניצקי ווייזט אויך אן, אז אנהייבנדיק איצט די פראפאגאנדע פאר דער באוועגונג, וועט דאס גלייכצייטיק ברענגען נוצן דעם קרן היסוד קאמפיין.

ח' מ. וויראך רעדט וועגן דער אחריות פון דער זאך, וואס עס פאלט אויף די אנפירנדיקע חברים פון דער באוועגונג פארן ארבעטנדיקן ארץ ישראל, וועלכע וועלן סוף כל סוף דארפן זיין פון די אקטיווסטע ארום דער ארבעט.

ח' רעזניק שלאגט פאר, דא צוזאמענשטעלן דעם פראוויזארישן קאמיטעט, וועלכער זאל צוזאמענרופן א גרעסערע פארזאמלונג, וו עס וועט דעפיניטיוו קאנסטיטוירט ווערן אן עקזעקוטיוו מיט א פלענום.

חברה קראשינסקי מיינט, אז דא אויפן פלאץ וואלט שוין געקענט געוויילט ווערן דער דעפיניטיווער קאמיטעט. זי באגרינדעט איר מיינונג מיט לאגישע מאטיוון.

וועגן דער פראגע צי דער קאמיטעט בלייבט א פראוויזארישער אדער דעפיניטיווער, אנטוויקלט זיך א דיסקוסיע, אין וועלכער עס באטייליקן זיך אויסער די שוין אויסגערעכנטע די חברים ריטשער, דר. לובין, ש. פלאם, ח. באלטער, פרוי לאטענבערג. און עס ווערט באשלאסן נאך אן איינשטימיקע פארשטענדיקונג, אז אלע אנוועזנדיקע בילדן דעם פראוויזארישן קאמיטעט און אויף זונטיק דעם 22-טן ווערט פארופן א ברייטערע פארזאמלונג, וו עס וועט דעפיניטיוו אויסגעוויילט ווערן דער קאמיטעט.

און מיט דעם האט זיך פארענדיקט די ערשטע פארזאמלונג פון לייגן דעם יסוד פאר אזא וויכטיקע אויפגאבע, ווי שאפן די באוועגונג פאר דער הסתדרות.

(סוף אויף זייט 6)

י. עפרויקין

דאָס אַנדערע ענגלאַנד

(צום יאָרטאָג פון דער באַלפור־דעקלאַראַציע)

דאָס וואָרט „אַנדערע" ווערט דאָ ניט געברויכט אין דעם זין פון אַ דואַליזם צווישן דעם לעגאַלן און דעם רעאַלן ענגלאַנד, צווישן רעגירונג און פאָלק. אַזאַ קאָנטראַסט קען בדרך כלל ניט עקזיסטירן אין קיין שאַרפער פאָרם און אויף אַ לאַנגער צייט אין אַ דעמאָקראַטיש רעגירטער מדינה. דאָ האָב איך אין זינען עפּעס אַנדערש: דעם שטענדיקן געראַנגל, אייביק ווי די מענטשלעכע עקזיסטענץ גופא, צווישן דעם יצר טוב און יצר הרע, דעם ויתרוצצו צווישן דעם גוטן און שלעכטן אינעם ענגלישן פאָלק, אין אַלע זיינע קלאַסן און שיכטן אין דער רעגירונג און אין דער אָפּאָזיציע. געוויס איז די פאַרטיילונג פון ליכט און שאָטן ניט גלייכע ביי אַלעמען. אָבער ביי דער גאַנצער פאַרשידנקייט, קומט פאָר אויף דער גאַנצער ליניע דער געראַנגל צווישן די צוויי ענגלאַנדס: צווישן דעם פאָלק, וואָס האָט מנצח געווען און געבראַכט אונטער זיין קיניגס סצעפּטער פעלקער און מדינות אין אַלע עקן וועלט, וואָס אין זיינע לענדער „גייט קיינמאָל די זון ניט אונטער" און דעם אָפּגעשלאָסענעם פרידלעכן אינדזל־פאָלק, וואָס אַרבעט און שאַפט און לעבט נאָך אַ רעכטפאַרטיקן און גאָטספאַרכטיקן לעבן און נאַרט נאָך ריינקייט און קדושה.

ענגלאַנד האָט אַ שלעכטן מזל ביי דער וועלט אין די אויגן וואַרפט זיך די ענגלישע אימפּעריע און מיט אַ געדיכטן נעפּל איז פאַרדעקט דאָס היימישע לעבן אויף די בריטישע אינדזלען. די געשיכטע ווייסט ניט פון קיין ביישפּיל, אַז אימפּעריעס זאָלן געבויט ווערן מיט תפילות און תעניתים אַפילו ניט מיטן האַמער און סערפּ. און ענגלאַנד איז ניט קיין יוצא מן הכלל. מיט פייער און שווערד איז אויך זי אַריינגעדרונגען אין די ווייטסטע ווינקלען פון דעם ערדקוגל. קיין חידוש ניט, וואָס די וועלט וואָס איז געקומען אין באַרירונג, דער עיקר מיט די „זעלנער־פּאָליטיקער" און מיט די ענגלישע „ים־וועלף", מיט יענע, וואָס האָבן איבערגעשפּרייזט אָקעאַנען און מדבריות און אויסגעבויט די בריטישע וועלט־אימפּעריע, נעמט אָט זיי אָן פאַר די עכטע און איינציקע רעפּרעזענטאַנטן פונעם ענגלישן פאָלק. און טאָמער הערט מען שוין יאָ אַמאָל וועגן אַן אַנדער ענגלאַנד, וועגן דעם ענגלאַנד פון פרומקייט און מאָראַל, פון תמימות און גערעכטיקייט. זעט מען דערין נאָר אַ באַווייז פון דער אַנגלאָ־זאַקסישער היפּאָקריטסטווע. ווער וויצלט זיך ניט אויפן חשבון פונעם „פאַלשן אַלביאָן"? דר. יאָזעף געבעלס האָט זיין גאַנצע קאַריערע געמאַכט מיט דיראָזיקע וויצן, שאַרפזיניק אויפן טעמפּן דייטשן שטייגער. וואָרים, וואָס, פון דער זינד פון צביעות ליידט נאַצידייטשלאַנד ניט. זי דינט דעם טייוול, און נאָר דעם טייוול ביים שיין פון דער זון אין אַלע שטעט פון איר לאַנד און פון די פאַרכאַפּטע לענדער האָט זי אויפגעשטעלט מזבחות, ווו מיליאָנען מענטשלעכע קרבנות ווערן געבראַכט פאַרן גערמאַנישן אָפּגאָט.

די גאַנצע וועלט ווייסט די נעמען פון אַ לאָרד קלייוו, אָדער אַ לאָרד הייסטינג און די מעשים־העתועים וואָס זיי האָבן אָפּגעטאָן אין אינדיע. אָבער ווער ווייסט דערפון אַז שוין אין יאָר 1784, דאָס הייסט, אין אַ צייט ווען פאַרטיליקונג און אויסראָטונג פון די פאַרביקע אור־איינוווינער פון די ווייסע קאָלאָניעס איז געווען אַ נאַטירלעכע זאַך, האָט די ענגלישע קאַמער שאַרף פאַרורטיילט די פּאָליטיק פון רויב און קאָרופּציע פון דער מזרח־אינדישער קאָמפּאַניע. האָבן אַ סך געהערט דערפון, אַז לאָרד קלייוו, וואָס האָט געבראַכט זיין מוטערלאַנד פאַר אַ מתנה אַ גאַנצע אימפּעריע, וואָס וואָלט אַנדערשוו פאַרגעטערט געוואָרן ווי אַ נאַציאָנאַלער העלד, איז פון דער קאַמער געמשפּט געוואָרן פאַר מיסברויכן מיט זיין מאַכט. און הגם ער איז באַפרייט געוואָרן, האָט אָבער דער דאָזיקער פּראָצעס איבערגעלאָזט אויף אים אַזאַ פלעק, אַז ער האָט דערנאָך אַליין געמאַכט אַ סוף צו זיין לעבן.

ווילט איר זען דאָס וואַכעדיקע געוויסן פונעם ענגלישן פאָלקסמענטש, זייט זיך מטריח און לייענט נאָך אַמאָל דעם אַלטמאָדישן דיקענס, זיין דוד קאָפּערפילד, זיינע ווייַנאַכטמעשה'לעך. אָדער גאָר מאַכט אַ שפּאַציר אַ זונטיק־טאָג אין הייד־פּאַרק, שטעלט זיך אָפּ ביי די אימפּראָוויזירטע טריבונעס, ווו אימפּראָוויזירנדיקע רעדנער, ווער ערשט געקומען פון זיין לייסט, ווער פון זיין פאַבריק אָדער פון זיין קליט, ריידן פון אייביקע וועלט־קשיות אָדער פון אַקטועלע פּראָבלעמען פאַר אַן עולם, וואָס איר זעט בחוש, ווי ער דאַרשט נאָך אַ גערעכט אמתן וואָרט. טראָצקי, יענער גאָטלאָזער און ליבעלאָזער טראָצקי, דערציילט אין זיינע מעמואַרן, ווי ער האָט ניט געקענט קומען צו זיך פון אַ סצענע, וואָס ער האָט געזען אין אַ זונטיק־טאָג אין לאָנדאָן. לענין און זיין פרוי קרופּסקאַיאַ האָבן אים מיטגענומען אויף אַ סאָציאַליסטישער פאַרזאַמלונג. און שטעלט זיך פאָר, אַז פאַרגעקומען איז די דאָזיקע פאַרזאַמלונג אין אַ קירך און אַז דער זאָגער האָט געענדיקט זיין רעוואָלוציאָנער - סאָציאַליסטישע דרשה, האָט דער עולם זיך אויפגעשטעלט און צוזאַמען מיט אים געזונגען פּסוקים תהילים. פאַרענדיקט האָט עס זיך מיט אַ האַרציקער תפילה צום רבונו של עולם, ער זאָל העלפן באַפרייען די וועלט פון די איצטיקע רשעות און פון דער עקספּלואַטאַציע פונעם מענטש דורך דעם מענטשן.

אָבער, ווי געזאָגט, דעם דאָזיקן ענגלענדער, דעם אינטימען, דעם ענגלענדער ביי זיך אין דער היים זעט די וועלט ווייניק אָדער גאָרניט און דערום מאַכט זי זיך אַזוי אָפט אַ פאַלשע איינזייטיקע פאָרשטעלונג וועגן דעם דאָזיקן לאַנד און זיין פאָלק.

עס איז קיין סוד ניט, אַז אויך ביי אונדז, יידן, האָט ענגלאַנד אַ „שלעכטע פּרעסע". קיין חידוש ניט. און מען קען אויך ניט זאָגן, אַז זי האָט עס ניט כשר פאַרדינט. מעלקאָלם מעקדאָנאַלד, דער פאָטער פונעם ווייס־בוך, מעק מייקל, דער איצטיקער הויכקאָמיסאַר אין ארץ ישראל, ראָנאַלד סטאָרס, דער געוועזענער גובערנאַטאָר פון ירושלים, — מיט זיי און זייער גלייכן האָבן מיר יידן בפרט דער ישוב, תמיד געהאַט צו טאָן. איז אונדזער כעס פאַרשטענדלעך און אונדזער צאָרן באַרעכטיקט. עס וואָלט אָבער ניט געווען מאָראַליש באַרעכטיקט און פּאָליטיש ניט קלוג, ווען מיר זאָלן ענגלאַנד אידענטיפיצירן מיט די דאָזיקע פאַרשוינען.

און אין דעם טאָג, ווען מיר פייערן די באַלפור־דעקלאַראַציע, איז כדאי אַז מיר זאָלן דערמאָנען צום גוטן ניט נאָר די דעקלאַראַציע גופא, ווי אַ גרויסע יידיש־היסטאָרישע געשעעניש נייערט אויך זיין מחבר, וואָס רעפּרעזענטירט ענגלאַנד, לכל הפחות, ניט ווייניקער, ווי מאַקדאָנאַלד און מען קען זיכער זאָגן, בעסער און געטרייער. וואָרים, אויב מיר גלויבן כלל אין דער מענטשהייט און אין דעם יושר פון דער וועלט, פאַרקערפּערט ער דאָס גוטע און דאָס דערהויבענע, דאָס פּערמאַנענטע פונעם ענגלישן פאָלק, און ניט דאָס שלעכטע, נידעריקע, פאַרבייגייענדיקע.

און דערמאָנענדיק וועלן מיר זיך אָן אַנדערע גרויסע ענגלישע מענער און פרויען, וואָס האָבן פאַר אים און נאָך אים אַרויסגעוויזן, ווי זעלטן ווער פון די חסידי אומות העולם, אַ טיף מענטשלעכע פאַרשטענדעניש פאַר דער טראַגיק פון אונדזער שיקזאַל פאַרן גורל פון אַ גלות־פאָלק. ווער נאָך קען אויפווייזן אַזאַ רייכע גאַלעריי פון אמתע יידנפריינט, וואָס האָבן פאַרשטאַנען אַז מיט חלשות־טראָפּנס פון רחמנות און סימפּאַטיע פאַרן „ביבל־פאָלק", וועלן מיר ניט אויפגעריכט ווערן. אין 1876, דעמאָלט ווען ערשט ניט לאַנג צוריק האָט זיך באַוויזן „רוים און ירושלים", בעת די חיבת־ציון באַוועגונג איז נאָך געלעגן אין די וויקעלעך און די אויסערוועלט האָט פון איר קיין שום השגה ניט געהאַט, שוין דעמאָלט, האָט מערי אַנן עוואַנס, באַרימט אונטער איר פען־נאָמען דזשאָרדזש עליאָט, אַריינגעלייגט אין מויל פון איר העלד „דניאל דעראָנדאַ" די נביאישע ווערטער וועגן דער צוקונפטיקער פרייער יידישער געמיינשאַפט אין ארץ ישראל, ווו פונדאַסניי וועט אויפשטראַלן דער יידישער זשעני.

עס איז געווען און וועט בלייבן דער היסטאָרישער פאַרדינסט פון ענגלאַנד, וואָס האָט די ערשטע צווישן די פעלקער פון דער וועלט באַגריפן, וואָס מיליאָנען יידן ווילן נאָך ביז היום ניט פאַרשטיין, אַז די עמאַנציפּאַציע פונעם יידישן יחיד, וואָס די פראַנצויזישע רעוואָלוציע האָט געבראַכט מיט זיך, וועט ניט ווערן קיין פולבלוטיקע רעאַליטעט כל זמן דאָס יידישע פאָלק וועט ניט באַפרייט, עמאַנציפּירט ווערן. און עס איז ניט קיין צופאַל, וואָס הן דזשאָזעף טשעמבערליין, וואָס האָט אָנגעבאָטן יידן אַ טעריטאָריע אין אַפריקע און הן אַרטור דזשיימס באַלפור, וואָס האָט פּראָקלאַמירט אונדזער רעכט אויף ארץ ישראל, זיינען ביידע געווען ענגלענדער. ביידע פּערסאָניפיצירן זיי דאָס „אַנדערע ענגלאַנד", וואָס מיר דאַרפן תמיד געדענקען, פונקט אַזוי, ווי מיר טאָרן ניט פאַרגעסן יענע ענגלאַנד, וואָס האָט אונדז מזכה געווען מיטן ווייס־בוך.

דער קאַמף צווישן דער באַלפור־דעקלאַראַציע און דעם ווייס־בוך וועט זיך ניט היינט און ניט מאָרגן פאַרענדיקן. דאָ בויגט זיך דער וואָגשאָל אויף איין זייט, דאָ אויף דער אַנדערער. וואָס וועט איבערוועגן, הענגט אָפּ ניט נאָר פון ענגלאַנד, נאָר דער עיקר פון דעם געוויכט, וואָס מיר אַליין וועלן אויף דער וואָגשאָל וואַרפן. דאָס הייסט פון אונדזער ווילן, פון אונדזערע טאַטן און פון אונדזער פּאָליטישן פאַרשטאַנד.

דר. סטיפען שמואל וויז

עטלעכע ביאָגראַפישע שטריכן צו זיין 70־טן געבורטסטאָג

צו דער געלעגנהייט, וואָס עס ווערט געפייערט דער זיבעציקסטער יאָרטאָג פון דר. וויז'ס געבורט, פאַרעפנטלעכן מיר אַ קורצע ביאָגראַפישע ווינע.

רעדאַקציע.

אַ פולע ביאָגראַפיע פון סטיפען שמואל וויז דאַרף ערשט קומען. אויסשעפּן די ביאָגראַפיע פון דעם פירער, פּאָליטישן און געזעלשאַפטלעכן טוער, רעדנער, ראַביי אין אַ קורצן אַרטיקל, איז פונקט אַזוי מעגלעך, ווי אויסשעפּן אַ ברייטן טייך מיט אַ לעפל. אַפילו וויז אַליין האָט זיך צוריקגעצויגן פון דער דאָזיקער אַרבעט. מיט אַ צוויי צענדליק יאָר צוריק האָט ער זיך געקליבן אָנצושרייבן אַן אויטאָביאָגראַפיש בוך וועגן זיינע „30 יאָר באַם שטענדער". דאָס בוך איז נאָך ביז איצט ניט אָנגעשריבן. ער האָט אַליין באַגריפן, זעט אויס, אַז ער וואָלט געהאַט צופיל צו דערציילן אין אַן איינציקן בוך. אָבער עס איז איצט אַ וויכטיקער טאָג אין דר. וויז'ס לעבן — זיין 70־טער געבורטסטאָג — און, ווי מאָגער עס זאָל ניט זיין אַ קורצער ביאָגראַפישער אַרטיקל, האָט עס דער יובילאַר מער, ווי פאַרדינט.

ווי מאַקס נאָרדוי און טעאָדאָר הערצל, איז וויז געבוירן געוואָרן אין בודאַפּעשט. וויז האָט עס אַלעמאָל ליב צו דערציילן. איינע אַ דאַמע, אַ טאָכטער פון דער אַמעריקאַנער „רעוואָלוציע" האָט אַמאָל אין זיין אָנוועזנהייט זיך באַרימט דערמיט, וואָס איינער פון אירע עלטער־זיידעס איז געווען באַם אונטערשרייבן די אַמעריקאַנער דעקלאַראַציע פון אומאָפּהענגיקייט. אויף דעם האָט איר וויז געענטפערט, אַז זיינע עלטער זיידעס זיינען געווען באַם באַרג סיני, בשעת משה האָט אַראָפּגעבראַכט די לוחות. נאָך שאַרפער האָט ער אונטערגעשטראָכן דעם יידישן יחוס אין זיין באַריסטן זאָג: „איך בין געווען אַ ייד, איידער איך בין געווען אַן אַמעריקאַנער. אַן אַמעריקאַנער בין איך דאָס גאַנצע לעבן, אָבער אַ ייד בין איך געווען פיר טויזנט יאָר".

סטיפען ס. וויז איז דער זיבעטער אין אַ דירעקטער קייט רבנים אין זיין משפּחה. זיין עלטער־זיידע, יוסף הירש ווייס (1800—1881) איז געווען רב אין ענער, אונגאַרן. ער איז געוועזן אַ פרומער אַלטמאָדישער רב און אַ ביטערער קעגנער פון דער רעפאָרם באַוועגונג. ווי אַן עכטער אונגאַרישער פּאַטריאָט פון קאָסוט'ס חסידים, איז ער געשטאַנען אין געריכט אין ווין פאַר מלוכה־פאַראַט, אָבער ער איז שפּעטער באַפרייט געוואָרן. זיין אייניקל האָט אַוועקגעשענקט אַ גרויסן טייל פון זיין ביבליאָטעק, וואָס איז באַשטאַנען מערסטנס פון שאלות ותשובות צו דער קאָלאָמביאַ אוניווערסיטעט. אהרן ווייס (1844—1896), יוסף הירש ווייס' זון, האָט חתונה געהאַט מיט סאַבינאַ דע פישער און אויסגעוואַנדערט קיין אַמעריקע, ווען דער זון, שמואל, איז אַלט געווען ווייניקער, ווי אַ יאָר.

דער עלטערער וויז איז אין משך פון 21 יאָר געווען ראַביי אין טעמפּל „רודף שלום" אין ניי יאָרק און איז געווען איינער פון די גרינדער פון יידישן טעאָלאָגישן סעמינאַר אין אַמעריקע.

סטיפען ס. וויז האָט געקראָגן זיין אַלגעמיינע בילדונג אין קאָלאָמביאַ אוניווערסיטעט (באַקומען דעם טיטל דאָקטאָר פון פילאָזאָפיע אין יאָר 1901) און זיין רבנישע בילדונג, פון זיין פאָטער, ווי אויך פון אַזעלכע אָנגעזעענע רבנים, ווי מ. ל. מאַרגאָליס, גוסטאַוו גאָטהייל, אַדאָלף נויבאַוער פון אָקספאָרד און הויפּטראַבינער אַדאָלף יעלינעק פון ווין. ער איז אַלט געווען בלויז 19 יאָר, ווען ער האָט אָנגעהויבן זיין רבנישע קאַריערע, ווי אַ געהילף צו הענרי פ. דזשייקאָבס, ראַביי פון דער מעדיסאָן עוועניו סינאַגאָג. אין 1900 האָט ער חתונה געהאַט מיט לואיזע וואַטערמאַן, אַ קינסטלערין און געזעלשאַפטלעכע טוערין, וואָס האָט אים געבוירן 2 קינדער — דזשיימס וואַטערמאַן וויז און דזשאַסטין וויז פּאָליער. פון 1900 ביז 1906 האָט די משפּחה געוווינט אין פּאָרטלאַנד, אָרעגאָן, ווו דער יונגער וויז איז געווען ראַביי אין טעמפּל בית ישראל, חוץ דעם איז ער געווען אויך טעטיק אין געזעלשאַפטלעכע אַרבעטן, געווען דער גרינדער און ערשטער וויצע פּרעזידענט פון דער „קאָנפערענץ פאַר פילאַנטראָפּיע און פאַרבעסערונג" פון אָרעגאָן און אַ מיטגליד פון דער סטייט־קאָמיסיע וועגן קינדער אַרבעט.

די לעצטע פאַר צענדליק יאָר פון פאַרגאַנגענעם יאָרהונדערט וואָס זיינען באַקאַנט, ווי „די פריילעכע 80־קער און 90־קער", זיינען ניט געווען אַזוי פריילעך פאַר די יידן. „יידישקייט איז אַריינגעקומען אין מיין קינדערשן לעבן, אין י. 1881, דעם יאָר פון גרויסן גירוש פון רוסלאַנד" — האָט וויז אַמאָל דערציילט. ווען ער איז אַלט געוואָרן 20 יאָר איז ווידער עפּעס געשען, וואָס האָט אויפגעטרייסלט די יידן פון דער וועלט: קאַפּיטאַן דרייפוס איז אַרעסטירט געוואָרן אין פּאַריז אויפן חשד פון שפּיאָנאַזש לטובת דייטשלאַנד. אין אַמעריקע האָט בלויז אַ קליינער הויי־

ווענן יוגנט-פראבלעמען

ארום דעם צווייטן ציוניסטישן יוגנט-קאנגרעס

פון י. זשעלעניעץ

ווידער האט דאס יידישע מאנטעווידעא גע־האט א קאנגרעס, און דאס מאל א קאנגרעס פון דער ציוניסטישער יוגנט.

שוין עטלעכע קאנגרעסן, גראד ציוניסטישע, זיינען פארגעקומען דאס יאר ביי אונדז אין מאנ־טעווידעא, און מען מוז מודה זיין, אז מער פון אויסערלעכן עפעקט און אנגענומענע באשלוסן, האבן די קאנגרעסן ניט געהאט. עס האט זיי געפעלט קאנגרעס שטימונג, לעבן און אינהאלט.

האבן מיר זיך, וואס אן אמת, באצויגן מיט א געוויסן צווייפל צו דעם איצטיקן קאנגרעס פון דער יוגנט, צי ער וועט זיך בכלל איינגעבן און צי ער וועט האבן א פנים פון א קאנגרעס.

אבער מען קען אביעקטיוו זאגן, אז דער ציוני־סטישער יוגנט-קאנגרעס האט זיך טיילווייז איינגעגעבן און געשטאנען אויף א געוויסער מדרגה.

מען האט געקענט זען, ווי פארשידענע קאמי־סיעס האבן געארבעט אינטענסיוו, אפגעהאלטן זיצונגען און אויסגעארבעט זייערע פלענער און רעזאלוציעס און נאכהער פארגעברענגט זיי פאר די קאנגרעס־זיצונגען, וווּ מען האט דאס דיס־קוטירט און אנגענומען.

עס האט זיך געפילט אינעם זיצונגס זאל א שטימונג. די דעלעגאטן האבן ארויסגעוויזן גרויס אינטערעס און אין אלגעמיין געשאפן באוועגונג און לעבן.

דאס וויל אבער ניט זאגן, אז דער קאנגרעס איז געווען אין פולן זין ווארט — א דערפאלג־רייכער און אז מיר זאלן אים קענען צוגלייכן צו קאנגרעסן פון אנדערע לענדער, וואס ווערן אַ־דורכגעפירט פון רייפע און שטארק אנטוויקלטע ציוניסטישע יוגנט באוועגונגען. זיכער האט אים געפעלט שלימותדיקייט, עס האט געפעלט בריי־טערע איינליטונגען און פארטיפונגען פון די אידעישע ווערטן און זאכלעכע באהאנדלונג פון פראקטישע מעשים און פארשלאגן. עס האט זיך געפילט א בלויז, דאס פעלן פון באריכטן פון אפגעטאנענע ארבעטן און דיסקוסיעס ארום דעם וואס גיבן צו א באזונדערן אינטערעס א קאנ־גרעס און נאך און נאך בלויזן...

דער שליסל צו אט די אלע און נאך אנדערע פראבלעמען ליגט שוין אבער ניט אין רשות פון קאנגרעס, נאר אין דער יוגנט זעלבסט, אין איר רייפקייט, אין איר דערציערישער טעטיקייט, אין איר טאג טעגלעכער ארבעט פארן ציוניזם און אין איר איבערגעגעבנקייט פאר אירע הויכע אי־דעאלן.

ס'איז דאך א פארשטענדלעכע זאך, אז א קאנגרעס אין אלגעמיין קען דאך ניט שטיין אין גייסט און אין שעפערישקייט העכער, ווי עס איז די קאפאציטעט פון דער באוועגונג גופא, וואס פירט אים דורך. א קאנגרעס, ביי דער בעסטער ארגאניזאציע, הכנות און אויסערלעכע עפעקטן, בלייבט שטענדיק דער אויסדרוק און מהות פון די פאראנענע כוחות, פעיקייטן, השגות און קאמפעלוסט פון דער באוועגונג גופא.

אוודאי, איז א קאנגרעס א סטימול און דער־מוטיקונג פאר נייע ארבעטן און דערגרייכונגען; אוודאי, קען א קאנגרעס ארויסרופן נייע כוחות צו דער ארבעט און געבן א נייעם גייסט פאר ארבעט און פאר דער באוועגונג; אוודאי זיינען קאנגרעס באשלוסן לייטנדע מאטיוון פאר די קונפטיקע ארבעטן, אבער זייער לייזונג און פאר־ווירקלעכונג איז אפהענגיק ניט פונעם קאנגרעס, נאר פון דער באוועגונג גופא און פון אירע אק־טיוויסטן און טוער לויט דער מאס ארבעט, וואס זיי טוען און לויט זייער גלויבן און שוווּנג.

דער ערשטער און עלעמענטארער כלל מוז זיין: קומען צו א קאנגרעס מיט א רעזומען פון אפגעטאנענע ארבעטן, וואס גיבן איינגעלער א זין און בארעכטיקונג, סיי פארן קאנגרעס גופא, און סיי פאר די אלע פראבלעמען און פאר־שלאגן, וואס דארפן באהאנדלט און באשטימט ווערן.

דאך, ניט קוקנדיק אויף דעם, איז דער קאנ־גרעס — ווי מיר האבן שוין אויבן געזאגט — געשטאנען אויף א געוויסער הויך און מיט ערנ־סטקייט זיינען דאך פראגן באהאנדלט געווארן און עס זיינען אנגענומען געווארן א ריי וויכטי־קע רעזאלוציעס. הגם מיר האלטן, אז עס פעלט א רעזאלוציע פון סימפאטיע־אויסדרוק און סא־לידאריטעט מיט דער העראישער יידישער ארבע־טער ארגאניזאציע די הסתדרות העובדים — אין איינקלאנג מיט די אספיראציעס פון אן אפ־טיווער און איבערגעגעבענער ציוניסטישער יוגנט.

עס דארף דערמאנט ווערן, אז א גרויסן חלק האט ביינעטראגן דער חבר הרכבי, וועלכער האט געגעבן א ריכטיקן טאן דעם קאנגרעס.

אין איניקע פראגן, ווו דער יוגנט האט זיך אויסגעדראכט, צו זיין פארפלאנטערט אין זייער קאמפליצירטקייט, האט זיי חבר הרכבי לייכט אויפגעפלאנטערט און געצויגן א גראדע ליניע.

אין אלגעמיין איז דער קאנגרעס געווען א סיג־נאל און רוף צו דער ציוניסטישער יוגנט פאר א באנייטער און פארצווייגטער ארבעט. די אב־יעקטיווע מעגלעכקייטן און באדינגונגען זיינען פאר דעם געגעבן געווארן מיט דעם באשלוס פונעם קאנגרעס וועגן דער טראנספערירונג פו־נעם יוגנט־קאמיטעט אין א יוגנט־פעדעראציע. — אבער וועגן דעם, ביי א צווייטער געלע־גנהייט.

פל מענטשן באגריפן ווי וויט טעאדאר הערצל איז גערעכט געווען אין זיין דיאגנאז פון דער דרייפוס־אפערע און אין זיין רוף צו די יידן, צו באשאפן אן אייגענע מלוכה. דער יונגער וויז איז געווען אין דעם דאזיקן קליינעם הייפל, און ווען פראפעסאר ריטשארד גאטהייל האט אין 1898 זיך אומגעקערט פון ערשטן ציוניסטישן קאנגרעס אין באזעל און געגרינדעט די פעדערא־ציע פון אמעריקאנער ציוניסטן אין ניו יארק, איז וויז געווארן דער ערנסעקרעטאר. דעם זעל־ביקן יאר זיינען דר. גאטהייל, זיין פרוי און דר. וויז געפארן צום צווייטן ציוניסטישן קאנגרעס, ווי דעלעגאטן פון אמעריקע. ווייז'ס נאמען ווערט דערמאנט אפט און מיט גרויס חשיבות אין הערצלס בריוו און טאגביכער.

ווי עס זעט אויס, האט דער יונגער ראביי זייער שטארק אויסגענומען אין פארטלאנד. וויל ווען ער איז אין 1907 אלט געווארן 33 יאר האט ער געקראגן זייער א געהויבענעם אנבאט — צו ווערן דער ראביי פון טעמפל עמנואל, דעם אנגעזעענסטן און רייכסטן טעמפל אין ניו יארק, אבער מיטן אנבאט איז געקומען 'א קאנטראקט, אין וועלכן עס איז געווען אויך א פונקט, וואס אויף אים האט דער יונגער וויז ניט געקענט איינגיין: מ'האט געמלעך פארלאנגט פון אים, אז דער אינהאלט פון זיינע דרשות זאל שטיין אונ־טערן קאנטראל פון דער „באארד אוו טראסטיס". דער טייטש איז געווען א פשוטער: ער האט גע־דארפט אונטערוואַרפן זיינע מיינונגען, און אויב ניט, ק, אויך דעם אמת צו די עטלעכע געלט־זעק, וואס האבן געפירט דעם טעמפל. אין אן אפענעם בריוו צום טעמפל האט ער דעריבער דערקלערט, פארוואס ער נעמט ניט אן דעם אנבאט:

„ווי איך פארשטיי, איז די הויפטפליכט פון א דרשן ניט אויסצודריקן די מיינונגען פון זיין קהלה, נאר ארויסצוברענגען דעם אמת, ווי ער אליין באגרייפט אים. ווי אזוי קען א מענטש זיין אומאפהענגיק און באהילפיק, ווען מען בינדט אים דעם צונג? א פרייער שטענדער, וואס ווערט פארנומען מיט חשיבות, מוז ארויס־רופן דרך ארץ און איינפלוס; א שטענדער, וואס איז ניט פריי, ווער עס זאל בא אים ניט שטיין, האט ניט קיין ווירקונג און פארדינט ניט קיין דרך ארץ".

לויט דעם אויסדרוק פון זיין לאנגיעריקן פריינט, דעם פראטעסטאנטישן גייסטלעכן דזשאן היינס האלמס, האט זיך וויז אפגעזאגט צו ווערן „דער ליבלינג פון די פני". ווען ער האט אין 1907 געגרינדעט די „פרי סינאגאג", אויך א רעפארם טעמפל, האט ער דעריבער גע־מאכט א רעוואלוציאנערן שריט: ער האט אפגע־שאפט די יערלעכע שטייערן און אפצאלן פאר געדונגענע אדער פארקויפטע פלעצער און גע־בויט דעם אויפהאלט פון דעם טעמפל אויף דעם, וואס יעדער איינער וועט פרייוויליק צוטראגן. אזוי ארום האט ער באפרייט די סינאגאג פון דער ממשלה פון די רייכע און געגעבן דעם ראַ־בא א געלעגנהייט צו זיין פריי, אומאפהענגיק, אזוי ווי ער און די אנדערע ראביים פון דער פרי סינאגאג זיינען פאקטיש געווען אין משך פון די קנאפע פיר צענדליק יאר.

פון דער פרי סינאגאג איז אויך ארויסגע־וואקסן דער יידישער אינסטיטוט פאר רעליגיע, א סעמינאר, וועלכן ער האט געגרינדעט אין י. 1922 צו דערציען מאדערנע יונגע רבנים און געבן אמעגלעכקייט יונגע מענער און פרויען צו קריגן א גרינדלעכע באקאנטשאפט מיט אלע גע־ביטן פון יידישן לעבן און דער יידישער אמונה.

די 15 יאר, וואס זיינען אריבער צווישן דער גרינדונג פון דער פרי סינאגאג און דער גרינ־דונג פון יידישן אינסטיטוט פאר רעליגיע זיינען פאר סטיפען ווייז'ן געווען אמתע קאמפסיארן. דורך דער צייט האט ער זיין נאמען פארבונדן מיט צוויי היסטארישע געשעענישן אין יידישן לעבן — דער גרינדונג פון אמעריקאנער יידי־שן קאנגרעס און דער אויסווירקונג פון דער באלפור דעקלאראציע. די באוועגונג פאר א יידישן קאנגרעס, וואס זאל ארויסשטעלן יידישע נאך מלחמה פארערונגען אין נאמען פון די ברייטע יידישע פאלקסמאסן אין אמעריקע — ניט בלויז אין נאמען פון עטלעכע זעלבסטבא־שטימטע פירער — האט זיך אנגעהייבן נאך אין אנהייב פון דער מלחמה. דר. וויז איז געווען איינער פון די פירער פון דער באוועגונג און האט היציק אגיטירט פאר איר פון זיין בלעמער. אין 1918 איז ער אויסגעקליבן געווארן אלס מיטגליד פון דער דעלעגאציע, וואס איז געשיקט געווארן קיין איירָאפע צו רעפרעזענטירן דעם ציוניזם בא דער פרידנסקאנפערענץ. עס איז גע ווען היכטער בראנדייס און דר. וויז וואס האבן געוואונען פרעזידענט ווילסאנען פארן ציוניזם. ווילסאנס גוטהייסונג פון דער באלפור דעקלארא ציע איז אפשר געווען דער וויכטיקסטער מאַ־מענט אין גינסטיקן באשלוס פון דער ענגלי־שער רעגירונג. ווילסאן איז געווען געריהרט ביז טרערן, ווען וויז האט אים פארשפראכן, אז דאס יידישע פאלק וועט דור דורות געדענקען זיין נא־מען, ווי עס געדענקט דעם נאמען פון כורש מלך פרס. וויז, א ווילסאנישער דעמאקראט, איז אויך געווען דער, וואס האט אין יאר 1922 צו־ריק אויפגעלעבט דעם אמעריקאנער יידישן קאנ־גרעס, א דעמאקראטישע ארגאניזאציע, פון וועל־כער ער איז דעמאלט געווען א וויצע־פרעזידענט. ער איז געווען פרעזידענט פון יידישן קאנגרעס פון 1925 ביז 1929 און איז ווידער דערוויילט געווארן פרעזידענט אין 1935.

(סוף קומט)

ח׳ י׳ עפרויקין פארט קיין ניו יארק

בכדי זיך צו באטייליקן אין דער וועלטקאנ־פערענץ, פארט אפ מיטן אוויאן קיין ניו יארק, דער אונדז אלעמען גוט באקאנטער שריפטשטע־לער און קאנפערענציסט ח׳ י. עפרויקין.

עס וועט באמת זיין א גרויס געווינס פאר דער אזוי וויכטיקער קאנפערענץ, וואס אין איר וועט זיך באטייליקן אזא באדייטנדיקע פערזענלעכ־קייט, ווי ח׳ עפרויקין און מיר דא, וועלן שפע־טער ביי זיין צוריקקומען קענען הערן זיין אויסגע־ריטעטע ווארט וועגן דער דאזיקער וויכטיקער יידישער געשעעניש, ווי דאס איז די קאנפערענץ אין ניו יארק.

מיר ווינטשן דעם ח׳ עפרויקין א סך דערפאלג אין זיין וויכטיקער געזעלשאפטלעכער שליחות.

ח׳ צבי שאפירא פארט אפ צו דער וועלט-קאנפערענץ אין ניו יארק

דער חבר צבי שאפירא, וואס איז מיט עטלע־כע חרשים צוריק באשטימט געווארן דורך דער קהלה אלס איינער פון אירע דעלעגאטן צו דער וועלט־קאנפערענץ, וואס עס פארופט דער יידי־שער וועלטקאנגרעס, אפן 12־טן נאוועמבער אין ניו יארק, פליט די טעג אפ מיטן אוויאן צו דער דערמאנטער קאנפערענץ.

ח׳ שאפירא וועט גלייכצייטיק זיך אויך בא־טייליקן אין די ספעציעלע וויכטיקע פארזאמלונ־גען, וואס וועלן דורכגעפירט ווערן פון דער פא־רייניקטער פארטיי, גלייך ווי עס וועט זיך נאר ענדיקן די קאנפערענץ פון וועלטקאנגרעס.

פארן אפפארן וועט איינגעארדנט ווערן א סעע־צ׳עלער אוונט, ווו די חברים פון דער באוועגונג וועלן ביי א גלעזל טיי נעמען אפשייד פון חבר שאפירא און אים ווינטשן א סך דערפאלג אין ביז זיין גאר וויכטיקער מיסיע

די פאראייניקטע ציוניסטישע גרופירונגען

ארדענען איין

דאנערשטיק דעם 2-טן נאוועמבער

9 א זייגער אוונט

אן אימפאזאנטן

באלפור אקט

אין סאלאן פון דער קהלה, דוראזנא 1118

וועלכער וועט געבן א היסטארישן בילד פון דער אנטוויקלונג

פון דער באלפור-דעקלאראציע ביז צו דער יידישער מדינה

עס וועלן אויפטרעטן אלס רעדנער: דער פארשטייער פון דער יידישער אגענץ פאר דרום אמעריקע דר. א. מבשן, דער באליבטער פאלקסטריבון דר. א. ש. יורים און א פארשטייער פון דעם אורוגווייער פרא פאלעסטינע קאמיטעט.

דער יידישער ישוב אין אורוגוויי דארף אויף א ווירדיקן אופן אויס־דריקן זיין סאלידאריטעט מיט דעם יידישן מלוכה-אידעאל — ארץ ישראל אלס יידישער קאמאנוועלט — און זיך מאסנהאפט באטיי־ליקן אין דער גראנדיעזער נאציאנאלער פאלקס-מאניפעסטאציע!

דער פאראייניקטער ציוניסטישער קאמיטעט

א גרויסע דערגרייכונג פון דער ציוניסטישער יוגנט אין אורוגוויי

ציוניסטישע יוגנט פעדעראציע פון אורוגוויי

ווי עס איז שוין באקאנט, האט דער ציוניסטישער יוגנטקאמיטעט פאר הילף און אויפבוי, וועלכער גרופירט ארום זיך אלע ציוניסטישע יוגנט ארגאניזאציעס פון אורוגוויי, פארופן דעם 21-טן אקטאבער דעם 2-טן ציוניסטישן יוגנטקאנגרעס, וועלכער איז דערעפנט געווארן אין סאלאן פון „אטענעא" פון מאנטעווידעא, אויף וועלכן עס זיינען אויפגעטראטן מיט רעפעראטן פאלגענדיקע רעדנער: ב. אלעסקער, וועלכער האט געעפנט דעם אקט; דער דינאמישער חבר דר. באקאבא חזן; חבר נעסים איסאאק; נאציאנאלער דעפוטאט העקטאר גראוערט און יצחק הרכבי, פרעזידענט פון דער ציוניסטישער יוגנט־קאנפעדעראציע פון ארגענטינע. דער גרויסער עולם, וועלכער איז ביינעווען דעם אקט האט מיט גרויס אינטערעס נאכגעפאלגט די רעדנערס, וועלכע האבן באהאנדלט אין זייערע רעפעראטן דעם יידישן פראבלעם און די פארמע פון לייזן דעמזעלבן דורך א פרייען יידישן שטאט אין ארץ ישראל.

אויף דעם צווייטן טאג איז פארגעקומען די ערשטע פלענארע זיצונג פון דעם יוגנט קאנגרעס מיט דער באטייליקונג פון אלע ציוניסטישע גרופירונגען אן אויסנאם. עס האט געהערשט א יום טובדיקע שטימונג און די איבער 100 דעלעגאטן וואס האבן פארגעשטעלט מיט זיך די אורוגווייער יידישע יוגנט האבן אנגעפאנגען די דעבאטן איבער די צאלרייכע פראבלעמען, וואס דער קאנגרעס האט באדארפט באהאנדלען. עס איז אויך אינטערעסאנט צו דערמאנען אז עס זיינען געווען אנוועזנד אויף דעם קאנגרעס די דעלעגאציע פון דער ארגענטינער קאנפעדעראציע, פרעזידירט דורך דעם בחר הרכבי און א ספרדישער ארגענטינער יוגנט דעלעגאציע וועלכע איז ספעציעל געקומען זיך באטייליקן אין דעם קאנגרעס.

די לאקאלע אינסטיטוציעס פון די יוגנט פון בני ברית, בני עקיבא, דרור, הנוער הציוני, יונגטליכע, קדימה, אונגארישער יוגנט פארבאנד, יוגנט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע דר. הרצל, מכבי און יונג־וויצ"א אשכנזי און ספרדי האבן באשטימט צווישן אנדערע פאלגענדיקע רעזאלוציעס:

1) דאנקען די אויסערגעווייגלעכע באהאנדלונג, וואס דאס פאלק און די רעגירונג פון אורוגוויי גיט שטענדיק דעם יידישן ישוב פון אורוגוויי.

2) באגריסן דעם אויסערנמיניסטער פון אורוגוויי פאר זיינע וויכטיקע דערקלערונגען וועגן א יידישן פרייען שטאט אין ארץ ישראל.

3) דערקלערן פאר די ענגלישע באהערדן אונדזער צופרידנהייט מיט דעם, וואס עס איז דערלויבט געווארן, אז יידישע בריגאדעס זאלן קעמפן אונטער אן אייגענע פאן קעגן נאציפאשיזם.

4) שיקן א גרוס צו דער יוגנט פון ארץ ישראל, וועלכע בויט מיט שטאלץ און ווירדע איר לאנד, וואס איז דאס לאנד פון גאנצן יידישן פאלק.

עס איז אויך וויכטיק צו אונטערשטרייכן אז דער פרעזידיום פון דעם קאנגרעס אונטער דער פארזיץ פון דר. כ. ח ז ן האט דערקלערט אז די יידישע יוגנט פון אורוגוויי וועט קעמפן אין די יידישע בריגאדעס, ווען די צייט וועט דאס פאדערן. מיר ווארטן נאר אויף א רעוואלוציע פון דער יידישער אגענץ.

פארן ענדיקן דעם קאנגרעס האט באגריסט אין נאמען פון ארגענטינער יוגנט ציוניסטן דער חבר זשוראווליוווקער און דער פרעזידענט פון דער יוגנט קאנפעדעראציע הרכבי, וועלכער האט צווישן אנדערעס געזאגט: „אין דער אייגענער פארעם, ווי איר האט אלע מיט א פאר מינוטן צוריק געטאנצט דעם חלוצישן „הוירא" און קיינער פון אייך האט ניט אפגעלאזט די ראר, אזוי דארפט איר אלע איינעם זיך געבן די הענט און שאפן די גרויסע אייניקייט פון אלע אינסטיטוציעס, ווייל אויב איינער פון אייך וועט אפלאזן די ראר, וועט די זעלבע אינגאנצן צעפאלן ווערן. — צוליב דעם זאג איך אייך, אז אלע איינינעם שטארק און זיכער וועלן מיר זיגן פאר אונדזער גרויסן אידעאל, וואס שטעלט מיט זיך מאר דער יידנשטאט אין ארץ ישראל".

מיט „התקוה", וואס איז געזונגען געווארן דורך די אנוועזנדיקע יוגנטמאסן איז דער 2-טער יוגנטקאנגרעס געשלאסן געווארן און אויף אזא אופן האט זיך געענדיקט נאך א היסטאריש קאפיטל אין דעם לעבן פון דעם ציוניזם פון אורוגוויי.

סעקרעטאריאט פון פרעסע־פראפאגאנדע

די חברים יצחק הרכבי און משה זשוראווליוווקער זיינען געווען אונדזערע געסט

צום ציוניסטישן יוגנטקאנגרעס, וואס איז נאר וואס צושטאנדגעקומען, זיינען געקומען אלס פארשטייער פון דער יוגנט קאנפעדעראציע אין ארגענטינע די חברים י. הרכבי און מ. זשוראוויוווקער. זיי האבן אויסגענוצט זייער באזוך און האבן זיך צוזאמענגעטראפן מיט חברים פון דער באוועגונג, סיי מיט די עלטערע און סיי מיט דער יוגנט, פון דרור, און האבן מיט זיי ארומגעשמועסט פארשיידענע אקטועלע פראבלעמען, איבערהויפט וועגן דער יוגנט.

צוליב דער קורצקייט פון זייער באזוך איז ניט מעגלעך געווען צו האבן מיט זיי קיין אפיציעלע זיצונג, ווייל די גאנצע צייט פון זייער וויילן דא, האבן זיי נאר און אויסשליסלעך געווידמעט דעם יוגנטקאנגרעס. האפנטלעך, אז בא א צווייטער געלעגנהייט וועט אזעלכעס יא מעגלעך זיין.

אין אונדזער באוועגונג

(סוף פון זייט 3)

דער פראוויזארישער קאמיטעט איז באשטאנען פון פאלגנדיקע חברים: י. עפרויקין, מ. יודיראך, ש. פלאם, י. לאטענבערג, פרוי לאטענבערג, פרוי קראשינסקי, י. צוקער, פרוי צוקער, רעזניק, דר. לובין, רייטשער, באלטער, קוזניצקי, שאפירא, פראנער, בורשטיין און די אנוועזנדיקע געסט דר. יורים און פרוי ווארמונה, האבן נאטירלעך צוגעזאגט זייער מיטהילף.

ח' עפרויקין עקספאנירט אין קורצן וועגן די צוקונפטיקע ארבעטן פון דעם פראוויזארישן קאמיטעט, שוין אין משך פון דער קומענדיקער וואך און ער שליסט די אינטערעסאנטע פארזאמלונג מיט דער זיכערקייט אז די ארבעט וועט געקרוינט ווערן מיט דערפאלג. ער דאנקט דעם חבר און חברה לאטענבערג פאר דער גאסטפריינטלעכקייט, וואס זיי האבן אין זייער הויז צוגעגרייט דעם שיינעם צוזאמענקונפט און זאגט אז דאס וועט פאר זיי זיכער זיין א גרויסע סאטיספאקציע, וויסנדיק אז ביי זיי אין הויז איז געלייגט געווארן דער יסוד פאר אזא וויכטיקער נאציאנאלער אויפגאבע, ווי דאס איז די מאביליזאציע פון פריינט פאר דער הסתדרות.

אן אנפראגע דעם צענטראל קאמיטעט (ועד הקהלות)

עס וואלט געווען זייער אינטערעסאנט, ווען דער צענטראל־קאמיטעט וואלט געגעבן א דערקלערונג פאר דער עפנטלעכקייט, צי דער דר. עפשטיין, וואס פארט צו דער וועלט־קאנפערענץ אין ניו יארק, פארטרעט ווירקלעך וועלכע היגע געזעלשאפטלעכע קערפערשאפט, ווייל דעם אמת געזאגט, ווייסט קיינער ניט אין נאמען פון וועמען ער פארט.

דער צ' ק. וועלכער איז דער איינציקער אויטאריטעט ביי דער פראגע, ווייל דורך אים מוזן דורכגיין די נייטיקע פארמאליטעטן פון יעדן דעלעגאט באזונדער, איז מחויב צו געבן די נייטיקע אויפקלערונג וועגן אן ענין, וואס פאראינטערעסירט זייער צו וויסן דער געזעלשאפט.

שולע דר. „חיים ארלאזאראוו"

(ריא בראנקא 1119)

(אלגעמיינע פארזאמלונג און טעטיקייטס־באריכט)

שוין דריי יאר, ווי דער דערציונגס־אנשטאלט, וועלכער טראגט דעם נאמען דר. חיים ארלאזאראוו פירט אין אינעם גייסט פון זיין נאמענטרעגער, ד. ה. אז אין לויף פון דער גאנצער צייט האבן די אלע קאמיסיאנען געשטרעבט אז די יוגנט אדער בעסער, די קינדער, וועלכע באזוכן אונדזער שולע, זאלן קריגן די געהעריקע נאציאנאלע דערציונג, וועלכע זאל זיין אין גייסט פון דעם אויפלעבנדיקן יידישן פאלק און זיך־בויענדיקן ארץ ישראל. דאס קינד, וועלכעס באזוכט אונדזער שולע דארף זיין א שטאלצער ייד אין זיין באוווסטזיין און ניט סתם ריידן פון א שטאלצן יידן, ווי א פוסטער בעל־גאוה'ניק. דאס קינד טאר ניט זיין קיין איגנאראנט. נאר דורך דער דערציונג און באוווסטזיין מוז עס קומען און פארנעמען א בכבודיקן פלאץ אלס ייד און אלס מענטש אין דער געזעלשאפט פון א בעסערער מענטשהייט, וואס מיר דערווארטן.

דאס קינד מוז אויך דורך אויסלעבן זיך אין א יידישער סביבה, איינגעפלאנצט ווערן די ליבע צום יידישן פאלק. עס מוז אויך דורך שיחות און געזאנג באגייסטערט ווערן פארן חלוציזם און באקומען דעם געפיל פאר אונדזער אלט־ניי־לאנד, אונדזער אלט־נייע היים, וועלכע ווערט געבויט מיט העראיזם פון אונדזערע חלוצים, וואס ווערט געשטיצט פון אן אידעאל, וואס בויט אהיים אין בעסערן, שענערן, יושרדיקן און מענטשלעכן זין פון ווארט. דורך אזא שולע, ווו דער מעטעאר איז דער חלוצישער גייסט, קענען מיר האפן, אז די קינדער וועלן זיך אנציגרן מיט דעם אידעאל פון אונדזערע נביאים, דורכלעבן די מארטירלאגיע פון אונדזערע מארטירער־העלדן, וואס זיינען פאר אונדזערע אידעאלן געגאנגען אויף קידוש השם און אויפלעבן דעם גייסט פון חלוציזם, אז אזעלכע קינדער מיט דעם באוווסטזיין פון אונדזער עבר און מיט באגייסטערונג פאר אונדזער עתיד. די קינדער וועלן מיט ווירדע קענען טראגן דעם נאמען ייד, דעם נאמען מענטש און פארשטיין, אז א ייד מוז זיין א גאנצער מענטש אין בעסערן און שענערן זין פון ווארט. דאמאלסט האבן מיר די האפענונג, אז די געפאר פון אינפעריאריטעט געפיל וועלכער האט זיך אריינגעכאפט צווישן דער יידישער יוגנט וועט פארשווינדן און דער יידישער מענטש וועט צוריק באקומען לפחות ביי זיך און פאר זיך די מענטשלעכע ווירדע.

און בכדי אנצוגיין ווייטער מיט דער ארבעט, וועלכע מיר באטראכטן פאר דער הייליקסטער געזעלשאפטלעכער ארבעט, רופן מיר אלע עלטערן, פאטראנאט־מיטגלידער און שלו־עסקנים, ווי בכלל אלע פריינט פון אונדזער שולע, איבערגעבן זיי א גענויעם באריכט פון אונדזער טעטיקייט, דיסקוטירן די פראבלעמען, וואס שטייען פאר פארן ארבעטס־פלאן צום נעכסטן שול־יאר, אויף דער באריכט־פארזאמלונג פון דעם 6-טן נאוועמבער ד. י. אין דעם אייגענעם סאלאן אויף ריא בראנקא 1119.

מיר ווילן האפן, אז יעדער ייד, וואס פארשטייט די וויכטיקייט פון דעם דערציונגס אנשטאלט וועט באגרייפן די וויכטיקייט פון דער פארזאמלונג און ניט דורכלאזן די געלעגנהייט בייצוזיין בכדי צו סטימולירן און געבן מוט די אלע שול־עסקנים אויף ווייטער פארזעצן זייער אזוי וויכטיקע און הייליקע דערציונגס־ארבעט.

דעם חבר

אברהם ציון

צו זיין חתונה מיט דער פריילן

פערלא סטאלאוויטש

ווינטשן מיר א סך גליק.

ליגע פארן ארבעטנדן ארץ ישראל
פאראייניקטע פועלי ציון - צעירי ציון פארטיי

מיר באגריסן אונדזער חבר און פריינט

אברהם ציון

צו זיין חתונה מיט דער פריילן

פערלא סטאלאוויטש

און ווינטשן זיי א גליקלעכע צוקונפט.

צבי שפירא
אלטשעקער
מאריא קאנדעלמאן
חיים צעסארקא
מתת דראבינער און פאמיליע
מאנועל קאצאוויטש און פאמיליע
א. דאקס און פאמיליע
ישראל ליכטענשטיין און פאמיליע
ירמיהו קאצאוויטש און פאמיליע
לעאן קלינק און פרוי

צבי פארבילעוויטש און פאמיליע
קארלאס אסין און פרוי
איסידארא סאמוניסקי און פאמיליע
שלום סטאראשעווסקי און פאמיליע
צבי אייזנס און פאמיליע
ברוך רובינאוויטש און פאמיליע
חיים וואקסעווער און פרוי
משה בוסקאניעץ און פרוי
ראמאן קאסיאק און פאמיליע

דער קרן-היסוד קאמפיין „למרות הכל" אין פולן גאנג

אויף דער לעצטער זיצונג פון קרן היסוד דירעקטאריום אונטער דעם פארזיץ פון דירעקטאר פסח גזשיוואטש מיט דער באטייליקונג פון דר' א. ש. יורים זיינען פון די עסקנים אפגעגעבן געווארן אינטערעסאנטע באריכטן פון דעם גאנג פון דער אקציע. דירעקטאר גזשיוואטש שטרייכט אונטער מיט ווארעמע ווערטער דעם נאבעלן זשעסט פון סוחרים פארבאנד, וועלכער האט דורך זיין באשטייערונג פון צוויי טויזנט פעזעס געהויבן דעם ניווא פון דער אקציע אויף א געהעריקער הויך און געגעבן א שיינעם ביישפיל פאר אנדערע אינסטיטוציעס און יחידים. דער דירעקטאריום פון קרן היסוד דריקט אויס דער פארוואלטונג פון סוחרים פארבאנד א הארציקן יישר כוח און טיפע אנערקענונג פאר דער באמת פאזיטיווער און פארשטענדענישפולער באציונג פון דער באליבטער פינאנצאינסטיטוציע פון מאנטעווידער יידישן ישוב צו דעם אידעאל פון תחית העם והארץ און צו דעם פינאנצאינסטרומענט פון דער יידישער אגענץ און פון דעם אויפבוי ווערק אין ארץ ישראל.

אלס פארשטייער פון דעם סובקאמיטעט אין פאסיטאס גיבן אפ אינטערעסאנטע באריכטן די עסקנים ראדאשקעוויטש, שוועבל און צוקערמאן. די אקציע אין פאסיטאס נייט אן אינטענסיוו. אלע יידן רופן זיך ווארעם אפ צו דעם קאמפיין און פארפילפאכן זייערע באשטייערונגען. דער קרן היסוד עסקן הער באריס בורלאק באריכטעט איבער דער געהייבענער שטימונג, וועלכע הערשט אין די געגנטן פון סערא און לא טעבא, ווו עס וועט אין די נאענטסטע טעג פראקלאמירט ווערן די אקציע אויף א ספעציעלן פייערלעכן אקט מיט דער באטייליקונג פון פארשטייער פון דירעקטאריום.

דר. יורים ווייזט אן אויף דער נויטווענדיקייט צו פארגרעסערן די צאל פון וואלונטירן כדי צו קענען גלייכצייטיק דורכפירן די אקציע אין אלע געגנטן פון דער שטאט.

דער דייטש-שפרעכנדער יידישער סעקטאר האט שוין קאנסטיטוירט דעם סובקאמיטעט אין וועלכן עס גייען אריין פראמינענטע עסקנים פון דער געמיינדע.

בכלל איז כדאי אנצווייזן אויף אייניקע זייער וויכטיקע און אינטערעסאנטע דערשיינונגען, מיט וועלכע מען טרעפט זיך אן בא דער היאריקער קרן היסוד אקציע, וועלכע זיינען סימפטאמאטיש פאר די פערספעקטיוון פון דער נאענטער צוקונפט.

ערשטנס, די באציונג מצד די תורמים. עס איז ביי קיין קאמפיין אין די פאריקע יארן ניט געווען אזא באציונג מצד דעם באשטייערער ווי ביי סתם יידן, ווי ביים היאריקן קאמפיין. אומעטום טרעפט מען א פריידיקע שטימונג, ווארעמע באציונג און שטארקן אינטערעס.

צווייטנס, די פארגרעסערונג און פארפילפאכונג פון די סומעס פון פאראיארן, איז געווארן א טאג טעגלעכע פאסירונג אין דער היאריקער אקציע. דאס איז א דאנק דעם אינהאלט, וואס עס האט דער איצטיקער קרן היסוד קאמפיין. פון איין זייט ליגט ביי אלעמען טיף די איבערציינונג, אז מיר שטייען פאר דעם סוף פון דער מלחמה און מיר וועלן באלד אוועקגעשטעלט ווערן פנים אל פנים מיט דעם שווערער און גרויל...

„פון דער ייד. ארמיי צו דער ייד. מלוכה"

מיטן דערנענטערן זיך צו דעם נצחון פון די פאַריייניקטע פעלקער, וואס וועט ברייט פאנאנדערעפענען די טויערן פון ארץ ישראל — וואקסט די אויפגאבע פון דער יידישער אגענץ און פון איר פינאנצאינסטרומענט דעם קרן היסוד. — די מעגלעכקייטן פון ארץ ישראל צו אויפנעמען און קאלאניזירן די ברייטע יידישע מאסן זיינען דירעקט אפהענגיק פון אונדזער ביישטייערונג פארן

קרן היסוד קאמפיין

מיר מוזן מאכן אלע אנשטרענגונגען כדי צו פארפילפאכן דעם ביישטייער פון אורוגווייער יידנטום לטובת דעם קרן היסוד!

עס איז דער ערן-חוב פון יעדן ייד,צו באשטייערן זיך ברייטהארציק פאר דער היאריקער קרן היסוד-אקציע

למרות הכל

...פון דעם אייראפעישן יידנטום, וועלכן עס וועט מוזן געגעבן ווערן גרויסע און קאנסטרוקטיווע הילף. פון דער אנדערער זייט ריידן אלע פאקטן וועגן דער גרויסער ראל, וואס ארץ ישראל וועט שפילן אינעם זינען פון קאנסטרוקטיווער הילף.

ארץ ישראל האט אין משך פון דער איצטיקער מלחמה שוין געראטעוועט און צוריקגעבראכט צו א מענטשלעכן לעבן צענדליקער טויזנטער פליטים. די יידישע אגענץ איז די איינציקע יידישע וועלטארגאניזאציע, וועלכע האט שוין פארטיקע פלענער פון גאר גרויסן פארנעם און גרייט דעם אפאראט כדי צו קענען גלייך אויף מארגן נאך דער מלחמה צוטרעטן צו דער רעאליזירונג פון דער דאפלטער מיסיע, וואס זי האט אויף זיך גענומען.

ערשטנס, צו העלפן קאנסטרוקטיוו די נויטבאדערפטיקע און צווייטנס, אז מיט זיי און דורך זיי זאל אויפגעבויט ווערן דאס יידישע פאלק [...]ן לאנד. אט דער וויכטיקער אינהאלט פון דער איצטיקער קרן היסוד אקציע איז שטארק משפיע סיי אויף יחידים ווי אויף קאלעקטיוון אין דער ריכטונג פון דערפילן ווירדיק און מיט געפיל פון נאציאנאלער אחריות זייערע פליכטן לגבי דעם קרן היסוד — דעם פונדאמענטאלן פינאנצאינסטרומענט פון הילף און אויפבוי פון פאלק און לאנד.

אינעם לאנדעס ביורא פון ק"ק לישראל אין אורוגוויי

קאנסטיטוירט דער נייער דירעקטאריום

דעם פארגאנגענעם מאנטיק איז צושטאנדגעקומען די קאנסטיטוירונג פון נייעם קרן קימת דירעקטאריום, וועלכער וועט דארפן אנפירן מיט דער אלגעמיינער ארבעט אין משך פונעם אקטועלן פעריאד.

דער צוזאמענשטעל פון נייעם דירעקטאריום איז פאלגענדיקער:

זאב כהן — פרעזידענט; פראפ. בנימין רייז — גענעראל סעקרעטאר; גרשון פייגלשטאק — קאסיר; אלס וויצע דירעקטארן זיינען באשטימט געווארן חבר מנחם ליבערמאן און חברה אלדה אלרין; פרא סעקרעטאר — דן פרידמאן און ראובן גלעזער — פרא קאסיר.

די גוטע און מונטערע שטימונג, וואס האט געהערשט ביי דעם חברלעכן קרן קימת טיש און דער שטארקער ווילן פון אלע חברים צו אינטענסיפיצירן די אלגעמיינע ארבעט, גיט די זיכערקייט און שאפט דעם גלויבן, אז דער איצטיקער פעריאד אין וועלכן מיר דערוואַרטן דעם קולמינאציע פונקט פון אונדזערע גאולה אספיראציעס, זאל שלאגן דעם רעקארד אין די קרן קימת הכנסות וועלכע וועלן מוזן פאר יעדן פרייז פארפילפאכט ווערן.

נחלת יהודי אורוגבי

עס ווערט ווידער פארגעזעצט די ארבעט, הגם אין א שוואכערן ריטם ארום דעם דונאם קאמפיין פון „נחלת יהודי אורוגבי".

צוליב דעם, וואס עס גייט איצט אן דער קאמפיין פון „למרות הכל" ווערן ניט געמאכט קיין נייע באשטייערער פאר נ. י. או. אבער יענע תורמים, וועלכע האבן מיט א געוויסער צייט צוריק אונטערגעשריבן זייערע פארפליכטונגען, ווערן פעריאדיש באזוכט און זיי צאלן איין גאנץ גערן זייערע צוגעזאגטע קוואטעס.

בא דער לעצטער זיצונג איז אויך געשאפן געווארן א ספעציעלער דעפארטאמענט, וואס וועט דארפן אנפירן אינטענסיוו מיט דער אקציע.

באערונג פארן חבר כהן

אין משך פון דער לעצטער צייט איז אויך דורכגעפירט געווארן א באערונגס אונט פארן אומערמידלעכן איבערגעגעבענעם קרן קימת - דירעקטאר חבר כהן.

דער דאזיקער אוונט האט צוגעצויגן א גרויסע מאסע חברים, פריינט און אנגעזעענע עסקנים, סיי עלטערע און סיי יונגטלעכע, וועלכע זיינען געקומען אנשליסן זיך אין דער ציוניסטישער מאניפעסטאציע און אויסדריקן זייער אנערקענונג דעם חבר כהן צוזאמען מיטן דירעקטאריום פאר זייער ארבעט.

אויסער די דעלעגאטן פון די געזעלשאפטלעכע אינסטיטוציעס און ארגאניזאציעס זיינען אויך ביינגעווען די באערונג דער דר' יורים און ישראל עפרויקין.

אלע רעדנער האבן אונטערגעשטראכן די גרויסע פארדינסטן פון חבר כהן און עס איז געשאפן געווארן די סומע פון 4 הונדערט פעזעס אויף איינצושרייבן אים אין ספר הזהב.

דערעפנט דעם אקט האט דער גענעראל סעקרעטאר חבר בנימין רייז און אלס טאסטמייסטער האט אקטווירט דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער פעדעראציע, חבר פ. גזשיוואטש.

געלט-זענדונג אין ירושלים

דעם לעצטן פרייטיק איז איבערגעוויזן געווארן דורך דער באנקא די לאנדרעס די סומע פון 350 פונט, אין וועלכער עס איז אריין דער סאלדא פון יאר התש"ד, סיי פון די געוויינלעכע הכנסות און סיי פון די נחלת יהודי אורוגבי-קוואטעס.

מיט דער דאזיקער סומע איז דערגרייכט געווארן דאס יאר א רעקארד פון קנאפע 3000 פונט נעטא, וואס זיינען אין לויף פונעם זעלבן פעריאד איבערגעוויזן געווארן קיין ירושלים. אין אורוגווייער מטבעות טרעפט עס אן איבער 23 טויזנט פעזעס.

די אלע חברים און עסקנים דארפן זיך איצט אנעמען מיט כוח און מוט, כדי די דאזיקע סומע זאל קענען לכל הפחות פארדאפלט ווערן אין משך פון תש"ה.

באמערקונג פון רעדאקציע

דער באריכט פון דר. טראובס פאליטישע טעטיקייט אין אורוגוויי לטובת דעם ציוניזם: פון זיינע באזוכן ביי דעם פרעזידענט פון דער אורוגווייער רעפובליק — דר. אמעסאגא, ביים וויצע-פרעזידענט — דר. אלבערטא גואני; ביים אויסערן מיניסטער אינזש. כאסע סעראטא און ביי די אויסלענדישע אמבאסאדערס — יועט לייְדער — נישט פון אונדז אפהענגיקע סיבות — נישט דערשיינען אין היינטיקן נומער „מ. שטימע", ווי מיר האבן דאס צוגעזאגט.

דער באריכט איז שוין געווען אויסגעזעצט אבער אין לעצטן מאמענט האט ער צוליב מאנגל אין פלאץ נישט געקענט אריין אין לייענמאטעריאל.

מיר וועלן אים דערייבער פארעפנטלעכן אינעם נעקסטן נומער „מ. שטימע".

זאלן די לעזער דאס נעמען אין אכט.

רעדאקציע

S. ARLIN & SON
ESCRITORIO COMERCIAL
Cnotabilidades, Balances, Inventarios, Revisación de Libros (Auditing) y Correspondencia Comercial en Inglés, Castellano y Francés
Estudios: MALDONADO 888
Tel. 8-73-41
CONSULTAS GRATIS

MONTEVIDEER STIME
LA VOZ DE MONTEVIDEO

Red. y Adm.: RIO BRANCO 1119 — Redactor Responsable: I. BURSTEIN — MONTEVIDEO

N.° 7 (34) — Montevideo, Noviembre de 1944 — Año VI

נחלת יהודי אורוגבי

די איינציקע לייזונג פון דער יידנפראגע — איז אן איינענער שטאט אין ארץ ישראל!

א יידישער שטאט אין ארץ ישראל קען נאר האבן א קיום, ווען דער באדן פון לאנד וועט געהערן צום יידישן פאלק!

דער קרן קימת לישראל איז דער וואס שאפט די באזע פאר דער יידישער מלוכה: — באדן.

קיין שום אורוגווייער ייד טאר דעריבער נים בלייבן מחוץ פון דער ערגליסטע פון די באשטייערער פאר נחלת יהודי אורוגבי״!

באשטייערן פארן דונאם קאמפיין — איז דער הייליקער חוב פון איצטיקן מאמענט!

וויכטיקע מעלדונג פאר די מיטגלידער פון דער קהלה

אין איינקלאנג מיט דעם אפמאך, וואס די פאליקליניק פון דער קהלה האט גע־שלאסן מיט דער יידישער מוטואליסטא, איז פון ערשטן יולי 1944 ארײן אין קראפט פאל־גענדיקער רעגלאמענט:

1) יעדער מיטגליד פון דער קהלה וועט אטענדירט ווערן דורך די דאקטוירים אין דער קאנסולטאריע פון דער קהלה אין צענטער און אין דער קאנסולטאריע פון דער יידי־שער מוטואליסטא אין נאעס.

2) ארויסרופן א דאקטער אהיים, דארף מען זיך ווענדן אין דער סעקרעטאריע פון דער קהלה.

3) שבת, צוליב דעם, וואס די קהלה איז געשלאסן, קען דער מיטגליד זיך ווענדן אין דער מוטואליסטא ארויסצורופן א דאקטער אהיים, ער דארף פרעזענטירן די רעסיווע און קארנעט פון דער קהלה.

4) בכדי צו קענען נעניסן פון פאראנדאף איינס אגן צוויי, מוז דער מיטגליד ארויס־נעמען אן ארדען אין דער סעקרעטאריע פון דער קהלה. דער ארדען איז גילטיק פארן גאנצן מאנאט אין וועלכן ער איז ארויסגעגעבן געווארן.

5) די מעדיצינישע באדינונג איז פאר די מיטגלידער פון דער קהלה און זייערע קינדער יינגער פון פופצן יאר.

6) אן אן ארדען פון דער סעקרעטאריע פון דער קהלה, לויט ווי עס איז אנגעוויזן אין פונקט 4, וועלן די דאקטוירים נים אטענדירן.

7) יעדער מיטגליד מוז ארויסנעמען א קארנעט, ווייל אן דעם וועט ער האבן שווע־ריקייטן צו אטענדירט ווערן.

פארבאנד פון יידישע סוחרים און אינדוסט־ריאלן אין אורוגוויי

אנדעס 1180 — טעלעפאן: 8 4876

דער סוחרים ־ פארבאנד איז די איינציקע יידישע פינאנציעלע אינסטיטוציע, וואס שטייט צו דינסט אירע צאלרייכע אקציאנערן און מיטגלידער, ווי בכלל דער גאנצער יידישער קאמערץ און אינדוסטריע.

כדי נאכצוקומען אלע קרעדיט - ווענדונגען אויפן שנעלסטן און פינקלעכסטן אופן, קומען פאר טעגלעך זיצונגען פון דער קאמיסיאן דירעקטיווע אדער פון דירעקטאריום.

דער סוחרים ־ פארבאנד שטייט צו דינסט דער קאמערץ אין אלגעמיין מיט די גע־נויע, פינקטלעכע און מאסגעבנסטע אינפארמעס.

דורך דער יורידישער סעקציע ווערן דורכגעפירט די וויכטיקסטע אינטערווענצן אין רעגירונגס - אנשטאלטן אין שייכות מיטן עפענען אדער ליקווידירן געשעפטן.

עס ליגט אין די אינטערעסן פון יעדן סוחר און פאבריקאנט צו שטיין אין שטענדיקער פארבינדונג און אין אן ענגערן קאנטאקט מיטן פארבאנד פון יידישע סוחרים און אינדוסטריאלן אין אורוגוויי.

יונג וויצא אין אורוגוויי

די יונג־וויצא דערציט און ארגאניזירט דער יידישער יוגנטלעכער מיידל אין ציוניסטישן אידעאל.

עס איז א חוב פון יעדער יידישער טאכטער צו זיין א מיטגליד אין אונדזער ארגאניזאציע.

שטיצט דער ביבליאטעק פון דער יונג - וויצא!

ערשטע יידישע האנדלס קאאפעראטיווע

אוו. גענעראל ראנדא 1437

טיענדע — סאסטעריע — באזאר — ראדיאס

אויף אוו. גענ. ראנדא 1437 — טעל. 8 5105

סעקסיאן מעבלעריע און קאלטשאנעריע:

טאקוארעמבא 1745־79

FABRICA DE ARTEFACTOS ELECTRICOS MODERNOS

a precios bajos

JOSE BURSTIN

פאר חברים ספעציעלע פרייזן.

Av. Gral. Flores 2367 — Montevideo — Teléf. 2-46-40

FABRICA DE TEJIDOS DE PUNTO

"RECORD"

de MARCOS CUKIER

Sarandí 285 — Montevideo — Teléfono: 8-14-61

כאזשעריא „לאנדרעס״

פון מארקאס ליבערמאן און ברודער

☆

קאנווענסיאן 1395 — טעלעפאן: 8 02 00

סאמועל קוזניצקי

בוכהאלטעריע - ביורא

קאמערציעלע און אינדוסטריעלע בוכפירונגען

PLAZA INDEPENDENCIA 830, Ap. 4
Montevideo

TELEF. 8 57 19 y 9 09 93

דרוק ב. רעזניקאוויטש — פלארידא 1152, טעל. 8-6113